

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pelit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Kedd, január 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az ügyész nem emel vádat Lengyel Zoltán ellen.
- Husz új állás: százharmincezer korona.
- Tán hang Goga Oktavian akciójáról.
- Farm-Taxis herceg löverseny-adósága.
- Férjgyilkos főhadnagy büntérsai.
- Részleges tisztújítás Arad megyében.
- Tisza István két évi programja.
- Weil Magda hangversenye.
- Megőrült aradi postatiszt.
- A zaberni ezredes póra.
- A vérző szent.
- Tarkaságok.

Hivatal-gyártás.

Arad, január 5.

A mi bürokráciánk, — az a mely a szögletes torony alatt székel — rosszabb a mesék hidrájánál. Annak, ha egy fejét levágták, hét nőtt helyette. Ennek egy fejét se metszik el és mégis husz új buvik ki belőle. A város tudniillik néhány év előtt bizottságot küldött ki, hogy az a hivatali állások csökkentésének módját és formáit eszelje ki. Az az okosság volt ennek a határozatnak igen érthető alapja, hogy inkább legyen kevesebb hivatalnok, de azokat azután jobban lehessen fizetni. A kevesebb hivatalnoknak talán többet kell dolgozni, de sokkal jobb a fokozottabb munka után jóllakni és fűtött szobába jutni, mint a semmittevés, vagy kényelmeskedés után krumplit ebédelni és hideg lakásba menni.

Elindult ez a bizottság, ment, mendegélt, hogy újra a mesék stílusába jussunk, és hivatalt ugyan irtani nem

tudott, de azok inkább szaporodtak. Most azután fordulóhoz jut a bizottság: a meg nem szüntetett hivatalok mellé husz új állást kell szervezni.

A munkanélküliek, főként az intelligens osztályból valók, reménytelül fogják hallani ezt a hírt, de a munkanélküliséget, azt hisszük, más-ként kell gyógyítani a városnak. A városatyáknak talán öröme lehet, hogy husz új állás pályázói fognak egyszerre kilincselni náluk — ez körülbelül kétszáz látogatást jelent egy-egy törvényhatósági bizottsági tag-nál; de ez se éri meg azt a százharmincezer koronát, amibe az új állások szervezése a városnak kerülne.

Nem, ez már nem olyan dolog, amin tréfálkozni lehetne. Az ilyenek kettőt lehet tenni: megbotránkozni rajta, vagy el nem hinni. Az utóbbi mód kényelmesebbnek, alkalmasabbnak is tetszik. A polgármester egyelőre kemény titok alatt őrizi a tervezetet, amely az új állások szervezéséről szól, és mi legörömeztőbb hisszük el neki a cáfolatot, ha majd azt fogja mondani, hogy a husz új állás közül egy se áll az igazság közelében. A tapasztalatok azonban arra tanítottak meg bennünket, hogy amikor a közigazgatás abszurdumairól van szó, akkor sokkal ajánlatosabb hinni bennük és tartani tőlük, mint gond nélkül menni el mellettük.

Sajnos, a hivatalok szaporítására meg van a hajlandóság a minisztériumok szándékában, ahol egy kapta-

fára veszik az összes városokat, mint a városnál uralkodó fölfogásban, a melylyel, hogy úgy mondjuk, szeretnek nagyvárost játszani. Az ügyosztályok elkülönítése, új ügyosztály szervezése, az előadói, fogalmazói és kezelői reszortok szétválasztása, — ezek azok az elvek, amelyek alapján a hivatalok szaporítása történni szokott. Az egész hasonlít az adomára, hogy a mikor az Eszterházy herceg pipázik, külön ember tartja a pipaszárat, más cseléd szurkálja a pipát és egy harmadik köp hozzá. A városházán is, úgy látszik, olyan apróra viszik a munkamegosztást, hogy külön hivatalnok füzi a zsinórt az aktákba és külön hivatalnok köti azt csomóba.

Más ürügyét és okot a hivatal szaporításnak nem tudjuk. A városháza hivatalnokait senki se vádolja hanyagsággal, de az se történt meg, hogy a túlfeszített munka miatt a torony alatt sokan összeroskadtak volna. Magában az, hogy az egyfolytában való hivataloskodás zavar nélkül lépett életbe, mutatja, hogy óriási, a mai szervezettel el nem bírható munkahalmaz nincs a városházán. E miatt tehát nem kell új embereket venni.

Akármilyen formákra kívánja a belügyminisztérium a városok közigazgatását gyurni, — annak a valóságához, a tényleges szükséghez alkalmazkodni kell, és az nem mehet túl a költségeken, a melyeket egy-egy város elbir. A város legutóbbi

Havady Gyurka esete.

Írta: Rudnyánszky Endre.

Kedves, mosolygó októberi délelőttön történt. Langyos, majdnem nyári forróságú napfény fűdelt a körutakat és beleáradt a nagyváros valamennyi utcájába. Aranyosan ragyogott a szemét, por, megaranyozódott a tülekedve, rohanva kavargó embersereg lármája és izzadsága is. A mosolygó napra talán egyetlen ábrázat sem mosolygott vissza olyan elégedetten, mint a Havady Gyurkáké.

Havady Gyurka segédfogalmazó volt a belügyben. Ambár az is meglehet, hogy a kereskedelmi minisztériumban, vagy épenséggel a kultusznál, ami ebben az egész történetben egyre megy. Az sem tartozik a fontos, nevezetes, vagy épenséggel érdekes körülmények közé, hogy Gyurka vállas, izmos, testtörtszt természetű szőke legény volt. Ruháját, felöltőjét a Dorottya-utcai szabó varrta, kalapja valósággal Londonból került, aminthogy a cipője is valósággal amerikai cipőgyárból. Nyírott bajuszát akár-melyik angol peer, kettéválasztott sima frizuráját, rózsás, üde arcát minden regényhős megirigyelhette volna. Olyan volt ez a nagy, csinos szőke fiú, mintha „skatulyából vennék ki”.

És ilyen „skatulyából kivett” élet volt Havady Gyurka élete is. Gondtalan, dologtalan. Délelőtt a miniszteri íróasztal mellett lógott egy

keveset. Nem dolgozott, hiszen az ő pályafutása — hála a miniszteri tanácsos nagybácsinak — ugyis biztos, sima karriér. Biztos és sima dolog volt az élet évekre nyúló perspektívája Gyurka számára. A tisztviselői ranglétrán előrejutás fogalmazói, titkári, osztálytanácsosi, miniszteri tanácsosi rangig, sőt ha minden jól megy: még az államtitkárságba is belé lehet csöppenni. A házasság: már évek óta készült rá, csak épen egy fizetési osztállyal előbbre lépését várta, hogy hivatalosan eljegyezze a pénzügyi számtanácsos leányát. A szerelmek: (mert hogy vérmes, lobbanó, szoknyákra vadászó fiú volt) a szerelmek sem tartogattak ujat a számára.

— Minden esők egyforma — mondogatta Gyurka, miközben mindig új esők után fu ott és csakugyan egyformán hagyta ott álmosan, kielégülten minden új szerelmét.

— Így őt hivatal, kávéház, kaszinó, turf, hasonló sorsu jóbarátok, kardalosnő, varróleány és gépirókissasszony-szerelmek között huszonhét és fél esztendőtt Havady Gyurka és még kétszer annyit akart és remélt élni ép oly szenzációmentesen, mint idáig. És ezen a verőfényes októberi délelőttön ép oly kevéssé gondolt váratlan szenzációkra, elmékedett esetleges meglepetéseken, mint azelőtt valaha. A mosolygó utca derüje érzéki és duzzogó női mosolyokat juttatott eszébe, a minden lépésnél papírosziszzenést hallató zsebe, amelyben egy löverseny

programm húzódott meg, a délutáni versenyre figyelmeztette és félig önkéntelenül gondolt arra, hogy mivel vágja ki magát az „örög” — az osztálytanácsos — előtt, ha szavát teszi a tizenegyórai hivatalba járást. És azt hiszem, ilyen fontos töprengések mellett pompásan ráért jól szemügyre venni az asszonyokat, megfigyelni a járókelők furcsaságait és ezer más apró-cseprő utcai dolgot, amit csak hivatásos kóborlók és dologtalan, gondtalan emberek látnak meg.

Szentül megvagyok győződve, hogyha utólag tanuságtételre szőlítoták volna a Miatyánk-utcában történt különös események dolgában, fotografikus hűséggel, a legapróbbig részletezve mondogta volna az esetet így:

A Miatyánk-utcában, amely csakugyan olyan rövid, hogy azalatt végiglépked, amíg az Ur imádságát lemorzsolod, a Miatyánk-utcában egyetlen egy ház van. Már mint olyan ház, amelynek kapuja is nyílik az utcára, mert a többi négy-öt ház csak ablakosokkal nézi azt a kevés embert, aki keresztülszalad a Miatyánk-utcán. Ezen az októberi délelőttön például egy lélek sem ment arra. Épen Havady Gyurkának kerekedett kedve befordulni a rövid kis utcába.

A levegőben volt valami. Izgalomféle, feszültség, vagy nyugtalanság. Ablakok nyikorogtak a Miatyánk-utca háromemeletes falain; kíváncsi fejek jelentek meg. Tömpitott, félig elfojtott zaj is hallatszott. Valahol kiabáltak,

költségvetésének vitája alatt megálapították, hogy a közigazgatás személyi kiadásai eddig is nagyon tekintélyes összeget képviselnek a város háztartásában. Ezt szaporítani ép oly kevéssé lehet, mint magukat az állásokat, a melyek között gondos igyekezettel, még mindig lehetne fölöslegest, kiküszöbölhetőt találni. Ha tehát a polgármester titka titok nem marad — pedig az lenne a legjobb, — akkor a város közgyűlésének a legkomolyabb erélyvel kell szembe szegzeni a józanság érveit a túltengő bürokratizmusnak és a nagyizolálásnak oly kísérletei ellen, a minőt ez a széles arányú állásszervezés jelentene.

Részleges tisztujítás Aradmegyében.

— Nyugdíjazás és választás a tavaszi közgyűlésen. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 5.

A miniszterelnök új évi beszédében most már teljes határozottsággal bejelentette, hogy az év első felében megtörténik a közigazgatás államosítása. A képviselőház elé kerül a kormány javaslata és már januus elsején állami tisztviselők lesznek a megyei emberek, községi jegyzők. Az államosítás közeledése előtt azonban még több törvényhatóság akarja fölfrissíteni tisztviselői karát és ha a rendes tisztujítások 1913. végén a tisztviselő-mandátumokat egy évvel meghosszabbító törvény következtében el is maradtak, azért nem lehetetlen, hogy több vármegyében részleges tisztujításra kerül a sor.

Aradvármegye törvényhatósági bizottságának is kijut még egyszer és utoljára az a szerepe, hogy tisztviselőket választhat. A bizottsági tagokat mindig érdekli, izgatja, nagy számban gyűjti össze a választási aktus és már most meg lehet jósolni, hogy Aradmegye tavaszi közgyűlése népes és érdekes lesz. Ezen a közgyűlésen bucsúznak el a törvényhatósági bizottság tagjai a tisztujítás jogától, amikor három-négy megüresedő tisztviselői állást betöltenek.

A részleges tisztujításra Aradmegye több régióta szolgáló tisztviselőjének visszavonulása ad alkalmat. Már régebben beszéltek, hogy ezek a tisztviselők szívesen megválnak állásuktól, amint bizonyos nyugdíjfeltételek teljesülnek. Miután közben megkapta a miniszteri jóváhagyást a megye új nyugdíjszabályrendelete is, ma semmi oka sincs annak, hogy az állásuktól régióta való akaró tisztviselők elhatározásukat végre is hajtsák. Amint értesülünk: a tavaszi közgyűlés előtt beadja nyugdíjazási kérelmét az egyik, szolgálati időre első főszolgabíró és két árvaszéki ülnök. Az árvaszéknél Kiss Lajos elnökhelyettes és Vorzár István ülnök készülnek távozásra. Az állások betöltése körül nagyobb harc nem lesz, mert a főszolgabírói állásra, valamint árvaszéki ülnöknek a sorra következő szolgabírák, illetve árvaszéki jegyzőket választják meg, ezek helyére pedig a megye fiataljai: a közigazgatási gyakornokok pályázhatnak sikerrel. Az államosítás elé már ezzel a felújított tisztkarral megy Aradmegye.

Román hang Góga Oktavián akciójáról.

(Egy vezető román politikus véleménye.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 5.

Tisza István gróf miniszterelnök fáradozásait, melyek a magyarországi románokkal való jó egyetértés megalapozását célozzák, a mint az természetes is, Románia politikai körében is nagy figyelemmel kísérik. Tisza egyéniségében biztosítékát látják annak, hogy a tárgyalások őszinték és komolyak és a román parlamentben is kifejezésre jutott a meggyőződés, hogy a várható jó egyetértés úgy a magyarokra, mint a román anyanyelvű állampolgárookra nézve egyaránt előnyös lesz.

Egy vezető romániai politikus a Pester Lloyd bukaresti tudósítójának érdekes és jelentős nyilatkozatban mondotta el véleményét a románokkal folytatott tárgyalásokról. Ennek a politikusknak felfogását lapjaink a következőkben összegezi.

— Tisza István akciójának célja és értelme előttünk teljesen világos. Ennek a legnagyobb képességű magyar államférfiúnak felfogását a tulzó sovínisztikától mély szakadék választja

el. Tisza tetőtől talpig magyar ember és a magyar állam tekintélye és méltósága iránt legáltalább is annyi érzéke van, mint parlamenti ellenfeleinek. De tőlük eltérőleg igaz megértéssel van hazája életérdekei iránt is és átérzi, hogy a nemzetiségekkel, főképen a románokkal való megegyezés az állam harmóniája érdekében nagyon fontos. Természetes, hogy Tisza akciójának sikerét Romániában is a legnagyobb elégtétellel fogadják. Tisztán emberi szempontból nagyon érthető, ha a román nép magyarországi fajrokonainak sorsa iránt a legélelkebben érdeklődik. Érzelmi momentumok ezek, melyeknek a tulajdonképeni politikához nincs közük, melyek azonban államok és népek viszonyának alakulására mégis közrehatnak. A realpolitika szempontjából nincs annak komoly akadálya, hogy románia és a szomszéd monarchia szoros barátságban éljenek egymással. Mi tudjuk, hogy mit várhatunk Oroszországtól és hogy a hódításra és uralomra vágyó panszlavizmus mireánk ép oly veszedelmes lehet, mint a monarchiára. Ilyen körülmények között mind a két félre igen nagyok, hogy minden félreértést kiküszöböljön semmi olyan hangulatnak tápot ne adjon, mely alkalmas volna arra, hogy midkét félnek fontos azonos érdekei által meghatározott politikáját természetes és logikus irányáról eltérítse. Ebből a szempontból Tisza István tárgyalásainak igen nagy gyakorlati jelentősége volna.

A Pester Lloyd által reprodukált nyilatkozat arról tanuskodik, hogy Romániában a vezető körök igen helyesen itélik meg Tisza István gróf akcióját, a mely — ezt újból és újból nyomatékosan hangsúlyozzuk — a magyar nemzeti érdekek teljes megóvásának alapján mozog és csak ezen az alapon vezethet megegyezésre.

A makói új főszolgabíró. A szerencsétlen sorsu Theisz Géza makói főszolgabíró állását ma töltötte be esanádmege törvényhatósági bizottsága. Az állásra ketten pályáztak: Urbanics Kálmán makói szolgabíró és Vertán Endre vármegyei aljegyző. Mivel kétségtelen volt, hogy a választás következtében valamelyik állás megüresedik, mindkét állásra is kiírták a pályázatot. A választás napján Vertán visszalépett, s így Urbanicsot egyhangulag megválasztották. Helyére Borotvás Dezső esanádmegei és Vásárhelyi Miklós dr. aradmegyei közigazgatási gyakornok pályázott; Vásárhelyi az utolsó órákban visszalépvén, Borotvást választották meg.

elnyújtottan, távolian érthetetlenül. És az egyetlen kapu előtt belapulva a kapumélyedésbe állt valaki képtelen lehetetlen helyzetben: lábait előre nyújtva, karját a kapunak vetve. Feje lehajlott a karjai közé és tompora kihégyesedett a falból. Havady Gyurka mosolygott és két gyorsabb lépést tett a furesa helyzetű ember felé, amikor ez hirtelen elvágódott a földön és mozdulatlan maradt. Valami pattant, vagy csapódott. Talán a test, talán a kapu, amelyből ekkor egy másik férfi lépett ki. Bő karbonári gallérba volt burkolózva. Sebes léptekkel igyekezett odébbállni s amikor úgy tizlépésnyire volt, akkor látta csak Havady Gyurka, hogy milyen groteszk, vad alak a siető ember. Arca alsó felét eltakarta a gallérral, melyet magasan tartott karjával álla alá vont. Ami látható volt arcából, az duzzadt, fölhevült, nagy izzadság vagy verítékesoppeltól fényes volt. Szemében a megriasztott, meghajszolt állat csillogó félelme lappangott. Riadalmas megjelenés volt, amint lebegő gallérban, csapzott hajjal, fedetlen fővel, sietett, menekült. A kapu alól, az elterült test felett két-három óvatosan forgó fej tekintett utána, három fej amelynek szája már kitarult az ordításra, ivoltásra, jeladásra, de valami miatt nem tudott, vagy nem mert megszólalni.

A siető, a menekülő ember nem nézett hátra, csak Havady Gyurka mosolygó, nyugodt arcát vizsgálta. Egyenesen a miniszteri segéd-fogalmazó ur felé tartott, mereven szemébe

nézett. És a nagy lebernyékből kiemelkedő vérről áfutott szempárban benne lobogott a kérdés:

— Engedsz futni, menekülni az utamon? vagy te is ellenem törsz?

De Havady Gyurka nem tudott olvasni a szemekben és a majdnem nekiütődő — szerinte ittás — embert finoman, uriasan, de mégis illő erélyvel toltta félre ezüstveretű malagagyóker botjával.

— Hohó barátocskám! — mondotta mosolyogva — elég széles az utca! Nem illik ám fényes nappal részegen dülöngélni!

Még ki sem mondta az utolsó szót, még el sem simult a mosolya bajusza szélén, amikor történt valami. A siető férfi kurta káromkodással szétcsapta bő gallérját, amely alól előszökött tépett, fehér ingét látta a kabátja, rettenetes sötét vérfoltokkal tarkázva. Állát teljesen bemocsokolta a vér, amely hatalmas sebből patakzott mellére. Keze kilendült a gallér szárnya alól és abban a kezben feketén csillogó valami és ez a csillogó feketesség — zománcos acélrevolver — hangot adott és piros sugárkat okádott. Havady Gyurka gyöngye ütést érzett a mellén. Ködbe mosolygó szemmel látta, hogy a galléros ember futásnak indult. Tompa, ugató, kiáltozás zürzavarát is hallotta, azután kicsuszott alóla a föld, a háromemeletes házak gyorsan föléje emelkedtek és egyenesen szembe-

nézett az olaszosan kék ég négyszögletes sávjával, amely a Miatyánk-utca háztetői felett látszott. Homályosan és bizonytalanul tudomása volt arról, hogy a földön fekszik, hogy mellette rohanó emberek dobognak el, hogy a galléros fickó megütötte, vagy talán retőlött...

Később megint fölnyitak fáradt szemek. Föléje hajló arcokat, emelkedő lábszárakat látott és zsongó, csepegő beszédek moraja hullámlazott a fülében.

— Megfogták. A gyilkos gazember... Összeveszett a házmeesterrel... Lelőtte... Még két embert lelőtt... Nem, hármat... Mind meghalt... Dehogy, kettő csak megsebesült... Annak, aki betartotta előtte a kaput, kilötte a szemét... A jobb szemét... Ó, nem, a bal... En csak láttam... En is láttam mindeut... Ez az ur el akarta fogni, mikor őt is agyonlőtte... Véletlenül került az utjába... Békesen ment el mellette... Ilyenkor nincs rendőr... Azt is lelőtte volna...

Igy folydogált fülébe pár percre a zürzavaros szó. Aztán nem hallott semmit, semmit, soha többé semmit. Ez a Havady Gyurka esete. Olyan egyszerű és olyan megrázó; olyan rövid esemény és olyan hosszú, mélyen járó gondolatokat ébreszt, hogy nem merek magyarázatot, vagy kommentárt fűzni hozzá...

Tisza István két évi programja.

(A sajtótörvénytől a választási harcokig.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 5.

Az ellenzéki lapok néhány nap óta Tisza István bukását jósolják szorgalmasan. Ez a nagy buzgalom annál humorosabb, mert, maguk a jósök is tudják, hogy a miniszterelnök ma épen olyan szilárdan áll kormánya és pártja élén, mint hónapokkal ezelőtt. Egészen felelőtlen, kósza beszéd az is, hogy a kormány programjában változás és zavar állott be. Épen az ellenkezője igaz: *Tisza István két esztendőre szkedett be egyelőre programjával.* Új beszéde erre nézve ugyan nem ad felvilágosítást, de teljesen megbízható helyről értesülünk, hogy Tisza István programja a következő:

(Juliusban lép életbe a sajtótörvény.)

Január 10-én a megnyiló országgyűlés tárgyalni kezdi a sajtótörvényt. Ennek során nagyobb beszédet fog mondani Balogh Jenő, aki megvédi javaslatát. Egy munkapárti szónok pedig — valószínűleg Hegedűs Kálmán előadó, de nem lehetetlen, hogy más — ki fogja mutatni, hogy amit az ellenzék a javaslatban főként sérelmesnek talált, azt a koalíció intézőinek megfelelő kodifikációs munkákból vették át. A részleteknél Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Farkas Pál olyan *enyhítő módosításokat* fognak előterjeszteni, amelyeket a kormány honorálni is fog. A sajtójavaslatot a legfokozottabb obstrukció esetén is január végére biztosan letárgyalják. Februárban elkészül vele a főrendiház, alkalmasint egyetlen ülésén, a még ebben a hónapban szentesítve is lesz a törvény és *Julius elsején lép életbe.* Azért ekkor, hogy épen ujságévnegyedkor kezdődjék a hatálya és addigra a kaució-ügyek el legyenek intézve.

(A közigazgatás államosítása.)

Februárban elintézik a restanciákat és a költségvetést, de már ekkor betérjeszti a bizottságok elé Tisza a *közigazgatás reformját.* Meglepetés, hogy a kormány nem három, hanem öt javaslatot terjeszt be. Vagyis nemcsak a *kerületek beosztásáról*, a községi közigazgatásról és vármegyei közigazgatásról szóló reformokat, hanem a városi reformot és a rendőrség államosítását is. Ez utóbbiban — és ez is meglepetés — csupán a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok rendőrségét államosítják egyelőre, mert többre nincs fedezet.

A közigazgatási reform javaslatának indokolásához felhasználják az Apponyi Albert ellenzéki korabeli beszédeit; az Andrássy Gyula beszédeit és a Vázsonyi Vilmos cikkeket, amelyekben a reformok szükségességét sürgették. Így hát kisebb-nagyobb botrányokra is van kitérés. A benyújtás idejében különben nemcsak vidéki, hanem országos nagygyűlést is rendeznek, amelyen az ügyvédi, kereskedői és ipari körök fognak megnyilatkozni — és pedig pártállásra való tekintet nélkül, sőt sok egyenesen ellenzéki kör is — a reform mellett.

(Nem lesz nyári szünet.)

Nyári szünet nem lesz. A közigazgatási reform elleni obstrukció fogja kitölteni a nyarat. Az ősszel keresztül megy még az új görög katolikusokra vonatkozó törvény, a munkás betegsegélyző törvény és a horvát kiigyezés. A közigazgatási reformnak 1915. január elsején már életbe kell lépnie. Ekkorára már össze kell

állítva lenni az új kerületeknek és az új választói jog alapján jogerős új választói névjegyzékeknek is.

(1915. tavaszán választás?)

Januárban már elvégzik a költségvetést és 1915. februárban felosztatja Tisza a Házat és az a szándéka, hogy 1915. március és áprilisában megtörténjenek az általános választások már az új választási törvény alapján. Szó van arról, hogy a feltétlenül nemzetiségi és kétségtelenül munkástöbbségű kerületekben nem állítanak jelöltet. A többi kerületben annál nagyobb erővel és harkésszeggel akar állást foglalni Tisza, aki — így mondják a terveibe avatottak — bizik abban, hogy megkapja a többséget.

Ez a két évre szóló munkaprogram épen nem vall arra, hogy Tisza helyzete változott volna, bármennyire szeretnék az ellenzéken.

A férjgyilkos főhadnagyné büntársai.

— Súlyos vádak a halálos ágyon. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagyvárad, január 5.

Emlékezetes még az a szenzációs bűneset, amelynek hősnője Preusz Károly főhadnagy, kadétiskolai tanár felesége volt, aki urát Nagyváradon — állítólag véletlenül — agyonlőtte. Az urinőt, aki előkelő és jómódu pécsi családból származik, akkor letartóztatták, de csakhamar szabadon bocsátották, mert a vizsgálóbíró megállapítása szerint nem tudatos emberölés, hanem véletlen szerencsétlenség történt.

Az ügyész mégis szándékos emberöléssel vádolja az asszonyt és e címen folyik most a vizsgálat ellene. A védő, Pényes Ödön dr. az asszony elmeállapotának megvizsgálását kérte, amit a bíróság el is rendelt. A szakértők szerint a nő beszámíthatósága csak korlátolt. Mint-hogy a védelem szerint a főhadnagyné teljesen beszámíthatatlan, az ügy az igazságügyi orvosi tanács elé került.

A vizsgálat szokatlan elhúzódásának azonban sokkal érdekesebb oka van ennél. Ugyanis szigorú katonai eljárás folyik az agyonlőtt főhadnagy több tisztársa ellen és ez a proceszszus igen fontos összefüggésben áll a bűnügygyel. A diszkrét akták szerint, amely a honvédelmi minisztérium hadbírói osztályában is megfordultak, a férjet, miután felesége lelőtte, haldokolva vitték a nagyváradai zsidó kórházba, ahol halála előtt egyik jó barátjának, Bozóky századosnak jegyzőkönyvet diktált, amelybe azt iratta, hogy a felesége előre megfontolt szándékkal gyilkolta őt meg. A szerencsétlen végű főhadnagy szerint a gyilkosságot a felesége régebben tervezte és ebben büntársa is volt:

egy nagyobbbrangu honvédtiszt, a kivel igen benső, titkos barátságot tartott fenn és aki az asszonyt az ő halála után el is akarta venni feleségül.

Ezen kívül még két tisztársát említette meg a főhadnagy, akik benne voltak az élete ellen szőtt összeesküvésben.

Bozóky százados a jegyzőkönyvet betérjesztette a hadbíróshoz, amely nagy titoktartással és igen alaposan nyomozni kezdett, de bizonyosságot nem tudott teremteni a tiszték ellen. A magasrangú tisztet azonban ennek dacára nyugdíjba küldték és a másik kettőt elhelyezték.

A hadbírói iratok közt sok érdekes és fontos adat van. Ezeknek felhasználásával dolgozik most az ügyészség.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi esperantó egyesület ünnepe. Szép ünnepélyt tartottak január 3-ikán Aradon a délvidék esperantistái. Az ünnepély a Fehér Kereszt-szálloda kistermében folyt le s Zamenhof Lajos dr., az esperantó nyelv megteremtője szobrának leleplezésével kezdődött. Végh Endre dr., az aradi esperantó egyesület elnöke mondott a leleplezés előtt magas szárnyalású, szép ünnepi beszédet, majd Végh Elza elszavalta az „Üdvözlés Zamenhofhoz” című esperantó költeményt. A fiatal leányka ügyes előadását percekig tapsolta a közönség s utána Szántó Olga szavalta el helyes hangsúlyozással, a költemény szépségeit érvényre juttató hangon a „Tagigó” című verset. Ugyanezt a költeményt magyar nyelven szavalta el nagy siker mellett Markó Anna. A program ötödik pontja Arany János „Fülemüle” című költeményének esperantó nyelven való elszavalása volt. Tschetch Boriska szavalta el ezt a verset s kifejező, szép előadásával növelte eddigi sikereit. Kriszhábel Imre lelkes hangon az esperanto himnuszt szavalta el, majd Fodor Aladár és Fodor Aladárné Molnár Ferenc „Elsején” című dialógusát adták elő művészi rutinnal. Élvezetes előadásukat a közönség nagy tapsviharral honorálta. Január negyediken a katolikus kör helyiségében az esperantisták értekezletet tartottak, amelyen az egyesület belső életére vonatkozó fontosabb kérdéseket beszéltek meg.

(*) A katolikus kör népszerű előadásai. Az Aradi Autonom Katolikus Kör irodalmi szakosztálya az országos szabadoktatási tanács támogatásával öt egymásután következő szerdán, január 7-én, 14-én, 21-én, 28-án és február 4-én, a liceum dísztermében népszerű tudományos előadásokat rendez. Az előadások délután 5 órakor kezdődnek és teljesen ingyenesek. Előadók: Róka József pénzügyigazgató, K. Kisfalusi István, Lindner József és Sima Dezső főgimnáziumi tanárok, Szekeres László dr. hittanár. A január 7-iki előadás tárgya: Az ősidőkből. Tartalom: Bevezetés. I. A világ teremtése. II. Az ember teremtése. III. Az őshaza és az ősműveltség. Előadó: Róka József. Az előadást a MÁV. dalárda énekszámai egészítik ki.

(*) Társadalomtudományi társaság aradi fiókja a hó 6-án kedden, a kereskedelmi iskola nagytermében folytatja idej előadásainak a sorozatát. Szabó Frigyes dr. előadást fog tartani: „Magyarország jövőjéről.” A belépés díjtalan.

(*) Köszönetnyilvánítás. Az aradi „Fehér Kereszt” gyermekvédő egyesület által fentartott csecsemő rendelő intézet és tápkonyha segélyezésére Kilyényi János városi főszámvévő ur az új évi gratulációk megváltása című öt koronát adományozott. Az adományért ezúton köszönetet mond az aradi „Fehér Kereszt” gyermekvédő egyesület.

AZ

ARADI KÖZLÖNY DISZES NAPTÁRÁT

minden negyedéves előfizető, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkul kapja. Minden új előfizető, aki negyedévi előfizetéssel belép az előfizetők sorába, ajándékkul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1914. évről. Kérjük azokat a t. c. előfizetőinket, akiknek előfizetési tartozásuk van, azt idejekorán rendezzék, hogy a naptárt fennakadás nélkül megküldhessük.

Az ügyész nem emelvédat Lengyel Zoltán ellen?

(A Polónyi-Lengyel-ügy új tárgyalása.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 5.

A jövő hétnek nagy politikai és törvénykezési szenzációja lesz. A budapesti büntető törvényszék ugyanis e hónapban tárgyalásra kitűzi Polónyi Gézának Lengyel Zoltán ellen indított, közismert rágalmozási ügyét. Már ez maga is érdekes esemény. Az igazi szenzáció azonban az, hogy az ügyészség megtagadja Polónyi Géza képviseletét és nem vállalja a vádat Lengyel Zoltánnal szemben. Polónyi ebben kénytelen megnyugodni, mert az ügyészségnek ez a határozata megfelebbezhetetlen. Az ügyész abban az állításban lát, vagy nem lát rágalmozást, amelyben neki tetszik. Ha állami tisztviselőnek ebbeli minőségében elkövetett ténykedésére vonatkozik a sértő állítás, akkor az ügyészségnek kell keresni a megsértett tisztviselő becsületét, csak az esetben van joga megtagadni a vád képviseletét, ha a megtorlandó tettet nem tartja büncselekménynek, vagy ha rágalmozás esetén a rágalmozó állításokat nem tartja alaptalanoknak. Az ügyészi határozatnak tehát óriási az erkölcsi hatása.

Polónyi Géza természetesen átveszi, mint pótmagánvédő a vádat és a királyi ügyészség asszisztenciája és morális súlya nélkül fogja önmaga képviselni önmagát. Lengyel Zoltán nagy apparátussal a védelemre és újabb leplezésekre készül.

Ismeretes, hogy az egész ügy Polónyi szándéka és akarata ellonére került újból elő valamelyik törvényszéki asztalfiókból: Balogh György törvényszéki elnök hivatalosan elrendelte, hogy indítsák meg az új eljárást. December végén befejezték az új vizsgálatot. Teljesen együtt az anyag. Most már csak az ügyészség indítványa hiányzik. Az ügyészség már át is vizsgálta az aktákat és arra az elhatározásra jutott, hogy nem vállalja a Polónyi képviseletét, nem vállalja a vádat Lengyel Zoltán ellen. Ez a határozat már kész. Kiadva még nincs, de csak le kell másolni és a főügyész helyettesnek aláírni. A tény tehát az, hogy az ügyészség nem lát rágalmozást a Lengyel Zoltán súlyos állításaiban.

Polónyi Géza már tudja ezt a nagyon kellemetlen meglepetést. A tárgyaláson fia, Polónyi Dezső fogja képviselni. Lengyelnek nem lesz védője, mert Vázsonyi Károlyi Mihály egyes felkérésére megtagadta a Lengyel Zoltán védelmét. Lengyel Zoltán be fogja idézteni azonban őt is, Andrásyt is tanúnak és súlyos dolgokat akar velük bizonyítani Polónyi ellen.

Együtt lesz tehát az egész koalíció ezen a tárgyaláson. Polónyi, Andrásy, Vázsonyi, Lengyel — és dulni fog közöttük az egyetértés megint, csakugy, mint annak idején, amikor hatalmi vetélkedések és személyi torzsalkodások miatt lerontották a maguk és az ország dolgát talán egy egész emberöltőre.

VÁROS ÉS MEGYE.

Városi közgyűlés. Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1914. évi január hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. Főispán értesítése Nachtnébel Ödönnek városi főmérnöké váló kinevezése tárgyában. 3. Belügy-miniszter határozata Banovits Arpád és társainak felebbezése tárgyában a törvényhatósági választókerületek újabb beosztása ügyében hozott határozat ellen. 4. Polgármester jelentése az 1913. év

november 16-án megejtett törvényhatósági bizottsági tagválasztásról. 5. A központi választmány bemutatja az 1914. évben érvényes képviselőválasztói névjegyzéket. 6. Csanádvármegye felirata a Tisza és mellékfolyóinak szabályozásáról szóló 1884. évi XIV. t.-c. 15. §-a és az 1885. évi XXIII. t.-c. 110. §-ának módosítása tárgyában. 7. Andrányi Károly és fiai cég és társainak kérelme a fegyvertartási szabályrendelet végrehajtásának felfüggesztése iránt. 8. A tanács bemutatja az 1911—12 évi utépitési alap zárószámadását. 9. Oláh György földhasznóbérlőnek bérmérséklés iránti kérelme. 10. A tanács bemutatja a Béla-tér rendezésére vonatkozó Palóczy-féle tervet elfogadás végett. 11. U. az előterjesztése Putarity Gábor és társai földhasznóbérlő tárgyában. 12. U. az előterjesztése a sertéstartási szabályrendelet módosítása tárgyában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A vérző szent.

— Fogházra ítélt csaló cselédleány. —

Távirati tudósítás.

Laibach, január 5.

Az itteni törvényszék előtt ma vonták felelősségre Jerosky Johanna huszonnyolc éves volt cselédleányt, aki előbb a fiumei kapucinusok kolostorában, az utóbbi hónapokban pedig a Laibach melletti Vodice községben szentként szerepelt s ilyen módon pénzt esalt ki a hiszékeny néptől. A leánynak az volt a trükkje, hogy a hétnek bizonyos napjain testén vérnyomok látszottak s testének azon részein mutatkoztak ezek a vérfoltok, ahol a köztudat szerint Krisztust megsebeztek, így lábán, tenyerén, oldalán s a homlokán, a töviskorona helyén. A nép sokáig csodatévő szentként tisztelte a leányt, míg kiderült róla, hogy azokon a napokon, amelyekre a csodás elváltozások megjelentek testén, friss marhavért szerzett be s a csodákat maga idézte elő. A mai tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy ő nem akart senkit sem megkárosítani, s csak annak az óhajának az áldozata, hogy mindenáron apáca akart lenni. A törvényszék tíz havi súlyos börtönre ítélte az álszentet.

§ Vizsgálat a Benoid-gyár volt igazgatói ellen. Megirtuk, hogy az aradi kir. ügyészség a Benoid-gyár volt igazgatói Széchenyi Viktor gróf, Sármezey Endre, Paikert Henrik és Ráday Gedeon gróf ellen vádindítványt adott be az aradi kir. törvényszék, mint polgári bírósághoz kereskedelmi vétség miatt. Miután a törvényszék konstataulta, hogy a vádindítvány alapos gyanun nyugszik az ügy iránt a vizsgálóbíróhoz tette át, aki meghallgatja a könyvszakértőket és tanukat. Az ügyben érdekelt Buhde és Göhde berlini cég ügyvédje, Steinitzer Pál dr. utján arra kérte a törvényszéket, hogy az aradi könyvszakértők mellőzésével a budapesti törvényszék szakértőit hallgassa meg.

§ Az ügyvéd királysértő nótája. Makai Márton szeghalmi ügyvéddel mindenuntalan baja van a hatóságoknak. Az ügyvéd ugynevezett kurucember és ma a csendőroket tiltja ki irodájából, holnap a szolgabíróssággal ütközik össze, most pedig épenséggel királysértésért fogták pörbe. Makai ugyanis a múlt év áprilisában résztvett a híres makói köztársasági gyűlésen és ott Papp Gyula nevű kiskunhalasi kollegájával együtt „Akinék nincs künnugató kutyája —” című magyar népdalt énekelt. Az ügyészség a nótában a királyi ház tagjainak megsértését látta és vizsgálatot rendelt el a két ügyvéd ellen. A vádlottak nevében Nagy György a vizsgálatot elrendelő végzés ellen fölfolyamodást adott be, hivatkozva arra, hogy az inkriminált nótát 1870 óta éneklék, a képví-

selőválasztások egyik legismertebb nótája és soha az ügyészségnek nem jutott eszébe, hogy a versben királysértést találjanak. Annak bizonyítására, hogy a nótát évtizedek óta dalolják Magyarországon, tanukul Hermann Ottó, Barabás Béla, Justh Gyula, Sámegi Vilmos, Benedek János képviselőkre hivatkozott. Makai Márton azonkívül, hogy fölfolyamodott a vizsgálat elrendelése ellen, még az aradi ügyvédi kamarához is beadványt intézett és azt panasolja, hogy az ügyészség ok nélkül zaklatja őt politikai állásfoglalásáért.

§ Kártérítési kereset az izraelita hitközség ellen. Ez év szeptemberében súlyos szerencsétlenség történt az aradi izraelita templom épületében. Az épületben — ahol különben is átalakítási munkálatok folytak — az ünnep alkalmával nagyobb csoport tartózkodott az első emeleten. A folyosó egy része leszakadt s Fodor Berta aradi zongoratanárnő Mar... leánya oly szerencsétlenül zuhant le, hogy... bát kitörte s súlyosabb zuzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt leány anyja most kártérítés címén 24,000 korona erejéig indított keresetet az aradi zsidóhitközség, mint háztulajdonos ellen.

MULATSÁGOK.

(=) A Katolikus Háziasszonyok estélye. A január tizediki jótékonycélu előadás iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés. A jegyeknek igen tekintélyes része már elkelt s épen a nagy érdeklődésre való tekintettel kéri a rendezőség azokat, akik előjegyeztek jegyeket, hogy azokat rövidesen váltsák ki. Ma délután az összes szereplők részvételével összépróba volt a kulturpalota dísztermében. Megjelent a próbán Dálnoki Nagy Lajos alispán is, aki személyesen vezette kiváló szindarabjának: a „Harag”-nak előadását. Ugy a poétikus darabban, mint a nagyszerű műsor minden számával teljesen elkészültek már a tehetséges szereplők. Jegyeket az előadásra Scherhag H. és Fia női divatkereskedőnél lehet váltani.

(=) Aradi Torna Egyesület táncestélye. Az idei szezon egyik legsikerültebb estélyének az A. T. E. január 17-én rendezendő tombolával egybekötött táncestélye ígérkezik. A meghívókat tiznappal ezelőtt küldték szét és máris nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Itt említjük fel, hogy mindazok, kik meghívót tévedésből eddig nem kaptak volna, de igényt tartanak rá, azt Denhoff Sándor posta és táviráda ellenőr, vigalmi bizottsági elnöknek jelentsék be. A tombola lesz az estély egyik legkellemesebb szórakozása. Szébbnél-szebb tárgyak egész halmaza van a rendezőség birtokában, és még mindig szaporodik a tárgyak száma, mely előre láthatólag ezer le... tombolajegy ára 20 fillér. A tombolajáték... kor veszi kezdetét. A tombolán kívül... kellemes szórakozásról is fog gondoskodni... élelmes rendezőség.

(=) A csokoládédélután. A január 18-án megtartandó csokoládédélután programjának összeállításán most fáradozik az Aradi Gyermekefelváltó Egyesület. A bájos urleányokból álló jótékony egyesület rendezte tavaly a snaszbált, a legötletesebb és legjobban sikerült tavalyi mulatságot s az előjelek szerint ez a csokoládédélután még jóval eredetibb, ötletesebb és szórakoztatóbb lesz a snaszbálnál is. Eredetileg a Központi-szállodában akarták megtartani a mulatságot, de az előkészítési munkálatok közben a rendezőség csakhamar meggyőződött arról, hogy a szálloda helyiségei nem elég tágasak a mulatság céljaira s így a csokoládédélután a kulturpalota termeiben fog lefolyni. A program részleteit a rendezőség előre nem árulja el, de annyi bizonyos, hogy olyan mulattató és kedves műsora még egy mulatságnak sem volt, mint ennek a csokoládédélutánnak lesz. Amerikai tingli-tangli, kabaré és egyéb szórakoztató, vidám dolgok szerepelnek a programon, amelynek minden számát műkedvelő urleányok és urak fogják eljátszani. A csokoládédélután hat órakor kezdődik s utána tánc lesz.

Husz új állás: százharmincezer korona.

Elkészült a város szervezési szabályzata. — A februári közgyűlés tárgyalja. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 5.

Arad város törvényhatósága, a községi törvény életbeléptetése óta talán még nem állott olyan nagy jelentőségű elhatározás előtt, mint amilyen a legközelebbi napokban vár eldöntésre. Az 1912. évben életbeléptett városi törvény parancsa szerint ugyanis el kellett készíteni a város új szervezeti szabályzatát. megtörtént és Varjassy Lajos polgármester hosszabb kontemplálás után arra határozta el magát, hogy még a tisztújító közgyűlés előtt beterjeszti azt a törvényhatósági bizottságnak. Az új szervezet szerint, ahogy az mai formájában a polgármester titkos irattárában, illetve egyik hét lakattal elzárt fiókjában fekszik,

körülbelül husz új tisztviselői állás kreálásáról lenne szó és ez a megejtett számítások szerint évente százharmincezer koronával emelné a városi közigazgatás költségeit.

Megjegyzendő, hogy maga a város vezetősége is tisztában van azzal, hogy azok a keretek, amelyeket az új szervezet készítője Arad város közigazgatása részére felállított, nagyon is tágak, de mint beavatott helyről értesülünk, ez azért történt így, mert: nem árt sohasem sokat kérni, hogy abból valamit engedni lehessen. Még ha a felére redukálódik is ez a követelés és a törvényhatóság az új szervezeti szabályzatban kért valamennyi tisztviselői állást nem is kreálja, az tény, hogy a közigazgatási kiadások az új szabályzat életbeléptének napjától kezdve legalább is évi ötvenezer koronával emelkednek.

Az új városi törvény, amely tulajdonképpen nem egyéb, mint a városoknak nyújtandó államsegély felosztásáról és annak felhasználásáról alkotott szabályzat, mint az eléggé ismeretes, elsősorban azt akarta elérni, hogy a városi tisztviselő tisztességes fizetéshez jusson. Erre a célra Aradnak nyolevanötezer koronát utalt ki a kormány. Az említett törvényben taxative fel vannak sorolva mindama állások és fizetések, amelyeket a városoknak kreálniok, illetve a már meglévőket azoknak megfelelően átszervezniök kell. Arad város az elmúlt években eléget tett köteletségének és a tisztviselői fizetéseket rendezte. Mikor azonban az erről készített szabályrendeletet felküldték a belügyminiszternek, az nem hagyta jóvá, mert ragaszkodik ahhoz, hogy a fizetésrendezés és az átszervezés egy időben történjék meg. Mint-hogy azonban Arad törvényhatósága a kiutalt nyolevanötezer korona államsegéllyel alig-alig tudott kijönni és a polgármester azt látta, hogy az átszervezés tetemes költségei az államsegélyből nem futják, noha már a múlt esztendő május havában kiadta a rendeletet az új szervezési szabályzat elkészítésére és az el is készült, nem vitte ezt a közgyűlés elé. Ismeri a város pénzügyi helyzetét és nem tartotta időszerűnek, hogy a tisztviselői fizetések rendezésével egyidejűleg újabb terheket rakjon a város közönségére, amely egész nyiltan kifejezte azt az óháját, hogy a pótdó-emeléssel való gazdálkodással a törvényhatóság szakítson. Mint-hogy azonban a miniszter ragaszkodik ahhoz az elvi álláspontjához, hogy a fizetésrendezés és átszervezés elválaszthatatlanul összetartoznak, a halogatásnak nincs semmi értelme és a törvényhatóság elé kell vinni ezt a rend-

kívül nagy horderejű kérdést. Valószínű, hogy az eredeti elaborátum a bizottsági tárgyalásokon igen beható vita anyagát alkotja és ezért nem hihető, hogy már a januári közgyűlés foglalkozzék vele, de annyi bizonyos, hogy a jövő hónapban Arad törvényhatósága restaurál s akkor a város életének ezt a nagy problémáját is el kell döntenie.

Mint említettük, eddig csak a polgármester és a szervezeti szabályzat készítője ismerik a nagy titokként kezelt s egész vaskos füzetet kitöltő munkálatot és természetesen mindenki megtagad minden felvilágosítást azzal az indoklással, hogy csak egy tervezetről van még szó, amely különféle retortákon megy keresztül és nyilvánosságra akkor való, amikor azt már végleg átgtyurták, átdolgozták. Ez tény és nem is célunk, hogy fölverjük a harangokat és veszedelmet jelezzünk. De minthogy teljesen biztos adataink vannak az új szervezeti szabályzat fontosabb alapelveire vonatkozólag, kötelességszerűen nyilvánosságra hozzuk, azzal a megjegyzéssel, hogy feltétlenül szükségesnek tartjuk a szervezetben felállított kereteknek legnagyobb arányú szűkítését, a városi közigazgatás költségeinek az adózó polgárság képességeivel való összhangba hozatalát.

Minthogy a tisztviselői állások és a közigazgatás lebonyolítása körül felmerülő újítások azok, amelyek az új pénzügyi terhet jelentenek, ez alkalommal csak az új szervezeti szabályzat ama részét ismertettük röviden, amelyben ezek a kérdések vannak lefektetve.

Az új szervezet szerint Arad városának *nem lenne polgármester-helyettese,*

mert ez az állás Aradon teljesen felesleges és különben is a közönség körében nem találkozott helyesléssel, amikor azt Barabás Béla annak idején a törvényhatósági bizottságban felvetette.

Ellenben

tervbe van véve egy új tanácsnoki állásnak

a szervezése. A szabályzat ugyanis a közigazgatási teendőket a következőképen osztja be: főjegyző, egyúttal helyettese a polgármesternek, és az első ügyosztály vezetője.

Második ügyosztály vezetője a gazdasági tanácsnok.

Harmadik ügyosztály vezetője az adó- és pénzügyi tanácsnok.

Negyedik ügyosztály vezetője a közművelődési és népoktatási tanácsnok.

Ötödik ügyosztály vezetője a katonai tanácsnok.

Valamennyi ügyosztályban tervbe van véve egy aljegyző, tehát itt három új állás, azonkívül a polgármester mellett tervbe van véve fogalmazó, közigazgatási gyakornok, amint-hogy valamennyi ügyosztály is kapna közigazgatási gyakornokot, sőt van olyan is, amelyben kettő lenne. A szabályzat készítője abból az elvből indul ki, hogy meg kell szüntetni a díjnk-rendszert a városnál és inkább nagyobb fizetésű, de kvalifikált gyakornokokat kell alkalmazni, akik a saját felelősségük mellett dolgoznak.

A közigazgatás valamennyi ágában személynépszaporításról van szó, így az orvosi hivatalban rendőr- orvos, a mérnöki hivatalban

mérnöki állások, a rendőrségnél fogalmazói és gyakornoki állások szaporítása tűnik ki a szervezettől, a rendőrlégénység létszámának lényeges emelésével.

Ezeket a részletkérdéseket ez alkalommal nem ismertettük, csak az új szervezet után előálló pénzügyi helyzet kialakulására akarunk rámutatni. Mint említettük, ha a közigazgatás valamennyi ágában olyan létszámú tisztviselői és segédszemélyzet nyerne alkalmazást, mint ahogy az tervbe van véve,

akkor százharmincezer koronával

kerülne többé az adminisztráció,

mint ma. Fedezetül kijelöli a szervezet készítője a nyolevanötezer korona államsegélyt, továbbá a huszonkétezer korona rendőrségi államsegélyt. Fedezetlenül maradna tehát huszonkilencezer korona, amit pótdóval kellene fizetni. Minthogy azonban a nyolevanötezer korona államsegély már fel van használva tisztviselői fizetésére és az sem bizonyos, vajjon a belügyminiszter a rendőrségi segélyt felemeli-e, mint látható a fedezet kérdése egész másképp alakulna, ha a törvényhatóság úgy léptetné életbe az új szervezetet, mint azt az alkotója elgondolta.

Thurn-Taxis herceg

lóverseny-adóságai.

— A titkár nevére irt lakás. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, január 5.

Thurn-Taxis hercegnek, aki a király keresztfia, nem csak az aradi törvényszéknél van ügyes bajos dolga. Mint Bécsből jelentik: Horner Artur bukmecker a múlt év tavaszán egy lejárt váltó alapján 13.780 korona erejéig beperelte Thurn-Taxis Egon Miksa herceget. A váltókereset ellen a herceg ügyvédje, Bein dr. először is illetékességi kifogást adott be, föl-említvén, hogy a pör megindításakor Thurn-Taxis herceg nem volt bécsi lakos. Az illetékesség vitás ügye hónapokig húzódott és annak folyamán tudomására jutott a panaszos ügyvédjének, Rosenberg Gusztáv dr.-nak, hogy a bécsi törvényszék előtt a herceg ellen egy másik pör is folyik. Libkowitz Artur keresete alapján 31.000 korona erejéig végrehajtást rendeltek el ellene. Megtudta továbbá Horner ügyvédje azt is, hogy Thurn-Taxis herceg lakását és az abban található valamennyi ingóságát volt nevelője, jelenleg titkára, Kiss Károly nevére iratta át.

Ezekután Horner bukmecker fiskálisa arra kérte a bécsi törvényszéket, rendeljen el törvényes zárlatot Thurn-Taxis herceg lakására. Ez ellen a herceg felfolyamodással élt, amelyben kifejtette, hogy a Horner bukmeckerrel szemben fennálló tartozása lóversenyvesztéséből ered s a könyvesnek egyáltalán nincs oka a félelemre, mert ő elhunyt nővérétől, Thurn-Taxis hercegnőtől egy millió korona értékű birtokot örökölt Aradmegyében.

A bécsi törvényszék tegnap Thurn-Taxis herceg felfolyamodását elutasította. Az indoklásban kimondta a törvényszék, hogy a herceg lakásának a titkárja nevére való átíratásával határozott jelét mutatta annak, hogy a hitelezői követeléseinek kielégítését meghiusítsa.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

Botrányok

egy közművelődési egyesületben.

(A DMKE. viharos közgyűlése. — Hová lett 53.000 korona.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szeged, január 5.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtti közgyűlést tartott, amely rendkívül viharos és botrányokkal teljes volt. Nagy háborgással kérték számon az igazgatóságtól, hol van, mire költötték az ötvenháromezer koronát, amit a közönség a gyűjtés után a cirkvenicai üdülőházra adományozott. Hangos botrány támadt aztán Gallovich Jenő főtitkár körül, akit tíz évi szolgálata után négyezer korona nyugdíjjal nyugdíjaztak. Scossa Dezső elnöki megnyitóját után Dániel Ernő bárót, aki az elnöki tisztségről lemondott, tiszteletbeli elnökké választották. Becsey Károly dr. jelentette ezután, hogy a DMKE a cirkvenicai üdülőházat ötvenhatezer koronáért vásárolta, de erkölcstelen szerződést kötött az eladóval, akinek a befolyó adományokból s az üdülőház jövedelméből kell megkapni a vételárat. Már pedig az üdülőház két és fél év alatt tizenhat koronát jövedelmezett, adományként pedig kifejezetten erre a célra csak ötezer korona folyt be. Javasolja, hogy az erkölcstelen szerződést bontsák fel, vegyenek föl kölcsönt, fizessék ki a vételárat az eladónak, akit családotól nyomorba döntött ez a furcsa vásár.

Rósa Izsó, a szegedi munkapárt elnöke, rendkívül heves hangon interpellált.

— Tudomásom szerint — mondta — a régi budapesti osztály még Gallovich idejében ötvenháromezer koronát gyűjtött erre a célra. Hol ez a pénz? Miért nem fordították arra a célra?

Koszó István és Buday János felszólalása után az elnöki döntő szavazattal mégis elfogadták az igazgatóság javaslatát, hogy kölcsönt vesznek föl és kifizetik a vételárat.

Szenvedelmes vitát provokált ezután Gallovich Jenő főtitkár nyugdíjazása. A főtitkárt ugyanis tíz évi működése után négyezer koronával és özvegyi ellátással nyugdíjazták. Buday János kuriai bíró, nyugalmazott szegedi táblai tanácselnök egyévi szabadságot, Madzsar Gusztáv mindössze kétezernyolcszáz korona nyugdíjat, Koszó István végkielégítést javasolt. Rósa Izsó dr. meggyőződése az, hogy a DMKE. nem bírná ki ezt a nagy anyagi megterhelhetetést. Gallovich nyugdíja százezer korona tőke kamatának felel meg. Ilyen horribilis rizikót a DMKE. nem bír el, mert hiszen Gallovich utódjáról is gondoskodni kell. Rósa dr. beszéde közben kitört a vihar. Rásó Sándor dr. a padott verte, iszonyatos lármát és kiabálást keletkezett a teremben.

— Szavazzunk! Szavazzunk!

— Ez nem képviselőház!

Alig hallani Palócz László beszédét, aki Gallovich nyugdíjbaküldése mellett szólalt fel. Mikor a szónok Gallovich érdemeit kezdi felsorolni, Mikosevits Kanut dr. kir. közjegyző torkaszakadtából kiabál:

— Kérdezze meg a vidéket, ne Szegedet, majd az megmondja, hogy kicsoda ez a Gallovich...

Az elnök szavazást rendelt el. Negyvennégy szóval tizenhárman ellenében elfogadták az igazgatóság döntését, vagyis Gallovichot évi négyezer koronával nyugdíjazták. Az eredmény kihirdetése után Madzsar Gusztáv kijelentette, hogy ezt a döntést a miniszterhez fogja megfélembrezeni. A közgyűlés ezután több felszólalás után elhatározta, hogy Zsiros Mi-

hály főszámvevő ügyében, aki éveken keresztül kétezer koronával több fizetést húzott, mint a mennyi szabályszerint járt neki, elrendelte a vizsgálatot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Délután: *Buksi*, operette. Este: *Mozikirály*, operette. (B. bérlet.)

Szerda: *Eva*, operette. Diósy Nusival. (C. bérlet.)

Csütörtök: *Eva*, operette. Pataky Vilával. (A. bérlet.)

Péntek: *Mérföldkövek*, vígjáték. Bemutató előadás. (B. bérlet.)

Szombat: *Mérföldkövek*, vígjáték. (C. bérlet.)

Vasárnap: Este: *Gyimesi vadvirág*, népszínmű. (A. bérlet.)

Weil Magda hangversenye.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 5.

Harmadszor hangversenyezett vasárnap este az aradi közönség előtt Weil Magda. Három év előtt a Kölcsey-zsuron mint egészen fiatal leányka, félig gyermek aratott sikert, tavaly az újságíróegylet javára hangversenyezett igazán nagy tetszés mellett. Amikor most harmadszor a kulturpalota ragyogó termében gyönyörű közönség előtt jelent meg a pódiumon: tizenhatévesen, boldogan, egyszerű fehér ruhában a valódi művésznőt látta viszont Arad. A két fiatal aradi férfiművész: Berger Károly és Teilmányi Emil mellett Weil Magda három olyan büszkesége Arad zenei életének, aminél kevés város dicsekedhet.

A fiatal aradi művészlány tavaly óta kilépett a Schuljahre korszakából s megkezdte a művészek életét képező Wanderjahre fáradságos és dicsőséges pályáját. Drezdai és lipcsei sikerei után elvöltünk készülve rá, hogy itt már egy kész, komoly művészi eseménnyel állunk szemben. Ezt már a műsor legelső száma, Brahms koncertje is igazolta. Aki ezt a művet választani meri, mely oly jellemző a témákban kevésbé invenciózus, sokszor talán túl — akadémikusan tudományos hajlamu bécsi zeneszerző komponistilusára, az tud van az olcsó hatások keresésén. S bár nagyon sokak előtt kissé érthetetlen magas volt a Brahms-koncert, mégis élvezettel hallgatták azt az biztos, energikus előadást, melyből a zeneértő a gyér témákat folyton változó visszatéréseikben örömmel hánnozhatta ki. Legnagyobb sikere volt a vidám ujjongást kifejező III. tételnek, mely hatásos ellentétben állott az Adagio lágy cantilenájával.

Sokkal nagyobb megértésben részesültek azonban a népszerűbb, kisebb darabok, főleg Saint Saens bájos *Introduktója* az ötletes *Rondoval*, valamint Goldmark *Airja*, mely tavaly is úgy tetszett, mikor a Goldmark-koncert keretében melynek II. tétele ez voltakép —, hallottuk. Hubay *Carmenja* volt az utolsó darabja, melyet a művésznő még aradi mesterénél Unger Mórnál tanult s játszott is egyszer a Kölcseyegyletben. A hála e stilszerű kifejezését a temperamentumos előadással, együtt honorálta is a szépszámú előkelő közönség, s a zugó tapsvihart a művésznőnek ráadásul kellett viszonozni. A siker osztályosa volt Dienzl Oszkár, kinek zongorakisérete ma már fogalommá vált. Szép jövőt, sok sikert és dicsőséget várhat még Weil Magda művészi pályáján, amelynek kezdete is ily ragyogó.

* Kerpel kölcsönkönyvtára számos újdonsággal bővült. Vidékre is pontos kiszolgálás. A könyvek tiszták. Havi díj K. 1'40, vagy kötetenként 10 f. Ugyanott zenemű-kölcsönző is. 291

* A színház jelentései. *Ünnepi előadás.* Kedden, vizkereszt napján két előadás lesz az aradi színházban. Délután is, este is az idei szezon két legnagyobb sikerű operett-szágeré kerül színre: délután a *Buksi*, este pedig a *Mozikirály* kerül színre.

Két *Eva*. Érdekes reprizre készül az aradi társulat: szerdán és csütörtökön Lehar tavalyi nagysikerű operett-szágeré kerül színre, az *Eva*. Ennek a kettős előadásnak érdekessége lesz: a címszerepet a társulat két primadonnája felváltva fogja játszani: szerdán Diósy Nusival és csütörtökön pedig Pataky Vilma. Ez a kettős szereposztás a publikum soraiban is rendkívül nagy érdeklődést kelt, annál is inkább, mert Pataky Vilma Aradon még nem játszotta ezt a szerepet. Az *Eva* előadása a primadonna-versenyen kívül érdekes lesz azért, mert új betanulással és új szereposztással kerül színre.

Mérföldkövek. Az idei szezon próza-szágerét mutatja be ezen a héten az aradi színház. Knoblauch Edwárd legújabb darabja, a *Mérföldkövek* kerül színre pénteken bemutató-előadás az aradi színházban. A darabot, épen irójánál fogva is igen jó hír előzte meg, hiszen Knoblauch írta a *Faunt* is, amely, mint ismeretes, szenzációs sikert aratott annak idején. A *Mérföldkövek* pedig, úgy mondják, még a *Faunt* is felülmúlja. Hogy ez nem túlzás, bizonyítja a *Mérföldkövek* budapesti bemutatója is, ahol a közönséget valószínűleg frappírozta a *Mérföldkövek* bájos szépsége s oly óriási sikere lett a premiernök, hogy a darab még ma is állandóan zsúfolt házak előtt kerül színre. A nagysikerű aratott angol darabok, a *Jerichó falai*, a *Tökéletes feleség*, a *Faun*, a *Vén leányok* sorozatában időrendben ugyan a legutolsó helyen áll a *Mérföldkövek*, de jószágát tekintve, messze fölülmulja valamennyit. A darab nagy sikerét minden, de minden sajátságát biztosítja, az újszerű keret, amelyben a darabot a közönség elé viszi a szerző, a megragadó képek, amelyek a cselekmény folyamán kialakulnak, a finomság, amely valószínűleg családi fehér darabbá teszi a *Mérföldköveket*. A próbák már hetek óta folynak Szendrey rendezése mellett: a társulat tagjai már mind elkészültek nagyszerű feladatukkal s a *Mérföldkövek* immár készen várja a pénteki bemutatót.

* *Magdolna regénye.* (Atelié dráma az Urániában.) Gondtalan tiatalság kiváltsága az a mindent lebíró szerelem, mely felejteti a múltat, a szenvedéseket és meg nem csappant hévvel ujítja fel a régi nagy szerelmet. Az *Uránia* új műsorának nagy újdonsága a *Magdolna regénye* épült fel ezen a régi és soha el nem koptatható alapon. Egy nagyhirű festő eszményi modellt talál *Magdolna* képéhez. Festő és modell egymásba szeretnek és gondtalan, vidám napokat élnek, míg csak tart a festő pénzéből. A jóléttel egyidőre távozik a szerelem is. *Magdolna* híres táncosnő lesz, a festő pedig kolosszális sikereket arat *Magdolna* képével. A modell egy gazdag ur szeretője lett, aki megis veszi a festő képét, amiből szenvedélyes összetűzés keletkezik. Az egyhangú élet *Magdolna* szívében újból felébreszti a régi szerelmet és csak két egymásnak teremtett ember boldogul egyesül az egész életre. A mesés szép sláger kép mellett az *Uránia* még négy fényes műsor-számmal dicsekedhet. 3

* *Makaroff Péter, vagy az aranycsinálás titka.* (Ünnepnap az Apollóban.) Vizkereszt ünnepnapján ritkaságszámba menő, elsőrangú műsort mutat be az Apolló-színház. A rövidebb lélegzetű változatos képek közül kiemelkedik egy megrázó dráma: *Makaroff Péter, vagy az aranycsinálás titka.* *Makaroff Péter* is azok közé a milliók közé tartozik, akiket a meggazdagodás vágya üz a nyomorgó szegénységben. Addig kísérletezik, míg feltalálja, hogyan kell az aranyat laboratóriumban előállítani. Gazdag ember lesz belőle s a jólét fénye sugarazza be leányával együtt az életüket. *Makaroff Péter* titka kiderül. Aranyat csak az állam termelhet. A kirendelt katonaság elől leányával együtt a laboratóriumba menekül. Künn letartóztatás és börtön vár rá, benn a biztos halál. És ő az utóbbit választotta. Inkább a halálba megy gyermekével együtt, mint a kérielhetetlen állam keze közé. A fesszűrő folyton emelkedik, még egyszer magához öleli *Makaroff* gyermekét, egy utolsó csókot nyom ajkára és a tulhevitett kazán elpöfög, a boltozat meginog, összedől, maga alá temetve a szegény gazda-

got gyermekével és átkozott találmányával. Ez a nagyszabású drámai kép a kiváló szórakozást nyújtó mellékepekkel együtt kerül vetítésre szerdán is. 4256

* **Képvásárlás az aradi tárlaton.** Az aradi képzőművészeti tárlat művásárló bizottsága a február hóban tartandó közgyűlés keretében kisorsolandó műtárgyakat tegnap vásárolta meg az aradi képképzőművészeti tárlaton. Megvette: *Iritz Sándor* „Zöldvázás interieur”, *Balla Béla* „Őszi est”, *Mencz Lipót* „Séta előtt”, *Pataky Sándor* „Pihenő bucsusok”, *Balla Frigyes* „Ibolyák”, *Anyos Viola* „Violák” című képeket és *Arjocánné Ciorogáriu Hermintől* egy diván-párnát. A kiállítás szerdán zárul be.

* **A kulturpalotában az ereklye-muzeum és régiségtár hétfőn, szerdán és pénteken, a képtár és városi muzeum kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 9-1 óráig nyitva áll.** Belépő-díj 40 fillér. Hétköznapokon a gyűjtemények együttes megtekintéséért a díj 1 korona. Vasárnapokon a gyűjtemények váltakozva, délután 3-5 óráig husz fillér belépődíj mellett tekinthetők meg. Ruhatár díjtalan

Jetten ért

uri hamiskártyások.

— Detektív a ferblizők között. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest. jan. 6. 5

Az egyik budapesti klubban, ahol a tagok eszement alszások közben töltik el az idejüket és ahová a hazardjátékok közül mindössze a ferbli látogat el néhanapján, a minap feltűnt, hogy a vendégek közül két urat különösen kegyeibe vette a szerencse. Ha ötven leültek ferblizni és a játékosok között a két vendég is helyet foglalt, a játék végén rendszeresen a két jó barát vitte haza magával a többiek pénzét. Bár bizonyosnak látszott a többieknek az a föltevése, hogy ebben a tulságos szerencsében nem csupán a véletlennek van része, rájuk bizonyítani mit sem lehetett és a partnerek alapos megfigyelés után sem voltak képesek szabálytalanságot megállapítani.

Folyt tehát a játék, az ékszerkereskedő és az állami hivatalnok — mert ez volt a foglalkozásuk a szerencsés nyerőknek — napról-napra jobban megkoppasztották partnereiket. Akkor már nagyon feltűnő volt a szerencse, a klub elnöke is gyanút fogott s megkérte *Kossa-Magyary Géza* magádetektívét: figyeltesse meg, vajon csakugyan hamisan játszanak-e, vagy pedig tényleg Fortuna istenasszony különös kegyéből gyarapodik meg mindennap az erszényük tartalma.

Kossa-Magyary Géza egyik legügyesebb detektívjét bizta meg a kényes feladat megoldásával. A detektív felment a klubba, ahol nem ismerte senki és így gyanútlanul részt vehetett a játékban. Minthogy a hamis játékosok fogásait alaposan ismerte, nyomban látta, hogy a két játékos csakugyan rászolgált a gyanura és egyikük sem a véletlen szerencsésének köszönheti, hogy zsebébe vándorol a többiek pénze. Megállapította a detektív, hogy a két gentleman nem megjelölt kártyákkal csal, hanem a következő módszerrel fosztja ki a partnereket:

A ferblinél tudvalóleg kitűnő helyzet, ha valakinek mind a négy, vagy esetleg csak három lapja egyszínű kártyából áll. Már most tegyük fel, hogy az ékszerésznek az indulásánál két piros lapja volt. Ezt minden partner dugva nézi meg; az ékszerész is megnézte, s a kiosztás után jellel tudatta kártyái színét az állami hivatalnokkal. Erre kiosztották a második két-két lapot, amit mindenki, — anélkül, hogy megnézné — köteles megmutatni a társaság

többi tagjainak. Ő tehát nem látja a két újabb lapot, a többiek ellenben látják. Itt történt a család: az ékszerész felmutatta a két vett lapot, mire a szembeálló hivatalnok, a ki előzőleg jel után már értesült az ékszerkereskedő eredeti lapjainak színeiről, viszont ügyesen visszaintette, vajon a második két lap közül az egyik vagy mind a kettő illik-e az eredeti kártyák színéhez. Ha illet, akkor az ékszerész blindelt, a játékszabályok szerint háromszor is, vagyis állítólag látatlanban, de a valóságban már mindent tudva hazardirozott, a mi horribilis előny a többiekkel szemben. Nyerni könnyű volt, mert hiszen ismerte már a kezei között levő, de még meg nem nézett lapokat is. A jelekkel való beszéd tehát kölcsönös volt s a detektív azt rögtön megállapította, hogy ez a legközönségesebb hamisjátékos fogás, amelyet persze a klubban, ahova csupa uriember jár, nem ismertek.

Javában folyt a játék, amikor a detektív az ékszerész kezére tette a kezét, ezekkel a szavakkal:

— Önnél két makk van!

A fiatalember halotthalvány lett, kiejtette a kezéből a kártyákat és nyomban beismerte, hogy csal. Kiderült az is, hogy az állami hivatalnok csak kezdő volt ezen a téren és az ékszerkereskedő biztatására vállalkozott a mérés dologra. A két hamiskártyás nyeresége egy részét visszaadta a klub elnökének, aki azt elfogadta tőlük és visszaadta azoknak, akik elvesztették s egyben megígérte azt is, hogy nem csinál botrányt az esetből.

Végül, mint érdekes tény, feljegyezhetjük azt is, hogy a detektív, aki ilyen szép sikerrel felelt meg vállalt kötelezettségének, elég csinos nyereséggel hagyta el a ferblitársaságot.

Megőrült aradi postatiszt.

(Ki akarta irtani a családját. — Megakadályozott feleséggyilkosság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 5.

Ma este hat órakor *Magyar László* dr. orvos azt telefonálta a rendőrség központi ügyeletére, hogy *Rózsa Kálmán* aradi postatiszt, aki Aranykéz-utca 2-3. számú házban lakik, megőrült és veszedelmessé vált a családjára. *Grumáz László* dr. ügyeletes rendőrfogalmazó és *Prohászka László* dr. tb. főorvos kimentek az említett házba, hogy a vizsgálat után a szerencsétlen ember elszállíttatásáról gondoskodjanak. Mikor a jajveszékelt gyermekek és egy számalomraméltó fiatal asszony sirásától hangos lakásba megérkeztek, az orvos által beadott altató szerektől elkábult postatisztet magával tehetetlenül ágyban találták. Nagysokára ébredt fel és mikor a hatóság embereket megpillantotta, az első szava az volt, hogy gondoskodjanak kicsi gyermekeiről és a feleségéről, mert azok — éhenhalnak.

Ez volt a rögeszméje néhány nap óta az utolsó időkig is erős, egészséges, mindössze is 35 esztendő postatisztnek, aki ma egy örült-ségi rohamában elakarta pusztítani a családját.

Néhány nap óta *Rózsané* észrevette, hogy a férje buskomor. Szótalan, ingerült és ha haza jött a hivatalából, leült egy székre, maga elé bámult és sirni is szokott. Faggatta, kérdezte, majd orvost is hivatott, de *Rózsa* senkinek se árulta el, mi nyomja a lelkét. A hivatalában pontosan végezte teendőit, ott fel sem tűnt a viselkedésében beállott változás, mert csak otthon, a családi körben, ha övéit látta maga előtt, lett urrá rajta a depresszió. Így tartott ez tegnapig.

Tegnap az idegessége már nem ismert mértéket. Három gyermekét is elkergette maga elől, hozzá sem nyult az asztalnál az ételhez. A feléje térdén állva könyörgött neki, hogy mondja meg neki a baját.

— Tudd meg, szólott a kétségbeesett fiatal asszonynak — hogy valamennyien éhen fogunk halni. A fizetésemet a felére szállították le és februárban egyáltalában nem kaptam fizetést. Elmehetünk koldulni. De ezt nem várom be — és itt fenyegetővé vált a hangja — megöljük magunkat. Öngyilkosok leszünk valamennyien. *Rózsané* látta, hogy a férjének elméje megzavarodott, elhívatta *Magyar* dr. a háziorvost és a rokonokat. Az orvos megnyugtatta a beteg embert és meghagyta a környezetének, hogy vigyázzanak rá.

Ma reggel *Rózsa* nem ment hivatalba, mert rosszul érezte magát. Egy óvatlan pillanatban eltávozott hazulról, de csakhamar visszatért, még pedig — revolverrel.

— Ezzel a pisztollyal azonnal agyon löjjük magunkat — szólott a feleségének, akinek kiabálására azonban bejöttek a házbelieliek és szép szóval sikerült elcsalni a halálra szánt embertől a revolvert.

Délután hat óra tájban *Rózsané* egy pillanatra távozott a szobából, ahol a férje tartózkodott három gyermekével. Alig lépett át a küszöbön, jajgatás és kiabálást hallott a hálószobából. Visszafutott és maga is jajveszékelt kezdett, mert a legrémesebb látványnak vált látójává. A teljesen megőrült postatiszt egy gondosan elrejtett késsel rohant az egyik gyermeke felé, de szerencse a szerencsétlenségben, hogy tulhevült állapotában nem találta egy gyermekét, hogy azt megölje volna. A felesége láttára eldobta a kést. Az orvost hívták ismét, aki hosszas rábeszélés után altató-szert adott be a veszélyessé vált dühöngő embernek és értesítette a rendőrséget. A megjelent családtagok kijelentették *Grumáz* dr. előtt, hogy az éjszaka tartamára állandóan a beteg mellett tartózkodnak, akit reggel beszállítanak a gyulai elmeegógyintézetbe.

Még el sem jöttek a főorvos és az ügyeletes rendőrfogalmazó a szomorúságnak ebből a házból, már arról értesítette őket a központból utánuk küldött egyik rendőr, hogy *Sárvári* Endre, a Trombita-utca 19. számú ház tulajdonosa megőrült és megszurta késsel a feleségét. Ha a szomszédok idejekorán közbe nem lépnek, megöli az asszonyt. Mire *Prohászka* dr. megérkezett az időközben odarendelt mentők is a ház elé állottak. A rövid vizsgálat után meg lehetett állapítani, hogy *Sárvári*, aki a nemrég elhunyt és perlekedéseiről híres *Polonyi István* volt állandóan az ellenlábasa, ön és közveszélyes őrült. Már napok óta leszurással fenyegette feleségét és azzal vádolta, hogy az elhunyt *Polonyival* és annak feleségével szövetkezve az életére tör. A dühöngő embert a mentők beszállították a vármegyei kórház elmeosztályára.

GYÁSZROVAT.

Halálozások. *Schauer* Lajosné, született gutaházi *Melnár* Erzsébet 54 éves korában elhalt. A megboldogultban *Schauer* Gábor aradmegyei főszolgabíró édes atyját gyászolja. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. — *Sugár* Jakabné szül. *Stern* Rozália január 3-án, hajnali 2 órakor 60 éves korában meghalt. Tegnap temették férje, gyermekei és nagy családja részvételével. — *Czakó* László volt borosjenői adótárnok ma 67 éves korában elhunyt Aradon.

A zaberni ezredes pöre.

(Katonai bíróság ítéle a botrányok okozói felett.)

Távirati tudósítás.

Strasszburg, január 5.

Ma kezdődött meg Reutter ezredes és Schadt hadnagy pörének tárgyalása ugyanannál a törvényszéknél, amely Forstner báró hadnagyot szabadságvesztésre ítélte. Reutter ezredes a birodalmi büntetőtörvény és a katonai büntetőtörvény ellen elkövetett több vátséggel vádolják, Schadt hadnagyot pedig ezenkívül még tetteles bántalmazással is. Az ezredparancsnoknak különösen azt rójják föl bűnül, hogy folytonos törvényellenes cselekedetekkel bitorolta a végrehajtó hatalmat.

A trónörökös távirata.

A pörnek érdekes előhangja az a távirat, amelyet a trónörökös küldött. A trónörökös környezetében azt mondják, hogy azt a hírt, hogy a trónörökös táviratban gratulált nagy-rangu zaberni tiszteknek magatartásukhoz, nem fogják megcáfálni. A hír tehát igaz, kérdés csupán, vajon Daimling tábornoknak, vagy Reutter ezredesnek táviratozott-e trónörökös, vagy pedig mind a kettőnek.

Az erélyes ezredes.

A tárgyalás megnyitása után Reutter ezredes vádolt előre kijelenti, hogy mindazt, amit alantasabb tisztek, altisztek és közlegények tettek, kizárólag az ő intézkedésére és rendelkezésére tették s mindezért ő maga vállalja a felelősséget. Elmondja, hogyan jött az ezredparancsnokság átiratának átvétele után a lakosság iránt teljes rokonszenvvel állomáshelyére, ahol mindég az volt a törekvése, hogy a jó viszonyt fenntartsa a sajtóval és a lakossággal. A Zaberner Anzeiger azonban illetlen módon tárgyalta a kaszárnyában megtörtént eseményeket s az aktákból látta, hogy már korábban előfordultak surlódások a polgárság és a katonaság között. Errevaló tekintettel kitanította altiszteit és legénységét, hogy jogos önvédelem esetén erélyesen, ha szükség van rá, fegyveresen járjanak el. Az első incidens megtörténte után átirat a kerületi főnökséghez és a polgármesteri hivatalhoz s a hatóságok támogatását kérte a zavargások megakadályozására. Felolvassa átiratát, amelyben körülbelül a következőket mondja: Ha a polgári hatóságok nem óvják meg a tiszteket a sértegetésektől, magának a katonaságnak kell közbelépnie, esetleg kihirdetnie az ostromállapotot. Ha a rendőrség nem gondoskodik róla, hogy a tisztek ellen elkövetett utcai inzultusok megszűnjenek, úgy a katonaság nem vállalhat felelősséget a következményekért.

Azzal a szemrehányással szemben, hogy Forstner hadnagyot nem büntette meg azonnal, kijelenti, hogy csak azt lehet megbüntetni, akinek a bűnösségéről meg vannak győződve. Forstner áthelyezése már azért volt kizárva, mert még most is csak a vizsgálat stádiumában van az ügye.

Első összeütközések a hatósággal.

Elmondja, hogy november nyolcadikán egy főhadnagyot küldött a rendőrségre, aki az ő nevében arra kérte a hatóságot, gondoskodjék, hogy a kihágásokat idejekorán megakadályozza és a tisztek utcai inzultálásait meggátolja. A főhadnagy a rendőrségen csak egy emberrel találkozott, aki kijelentette, hogy nem távozhatik a hivatalból. November kilencedikén a Zaberner Anzeiger ismét izgató cikket közölt, amely bizonyára hatással volt a lakosság nyugodtabb elemeire is. Feltűnő volt, hogy november kilencedikén egy őrnagy a csendőrök-höz intézett kérdésére azt a választ kapta,

hogy nem szabad erélyesen fellépni a lakossággal szemben, mert erre a csendőröknek parancsuk nincs. Midőn november tizedikén kisebb tüntetés fordult elő, rendőr sehol a közelben nem volt látható. Ha akkor jelen lett volna a rendőrség, hogy szétzavarja a tüntetőket, el lehetett volna kerülni a később történeteket. November tizedikén számos sértő nyilatkozat érkezett hozzá s azt tapasztalta, hogy a postahivatal visszatartja azokat a küldeményeket, amelyekben a tisztek magatartását dicsérik, ellenben a sértő és gyalázó tartalmu iratokat azonnal kézbesíti. Ugy tapasztalta, hogy a rendőrhatalóság tulajdonképpen a bolondját járattja a katonasággal és a rendőrség fellépése pillanatig se volt komoly.

Katonai rémuralom.

Az ezredes a hozzá intézett kérdésekre kijelenti, hogy tisztjei valamennyien józan és higgadt emberek. Schadt hadnagy világosan megkérdezte tőle, jogos-e, hogy embereket tartóztasson-e, mire ő azt a választ adta, hogy megteheti. A sajtóközlemények után kitanította az ujoncokat, hogy panaszuikkal minden körülmények közt felebbvalóikhoz kell fordulni. November huszonegyedikén Tvarning hadnagy az utcán több embert elfogott, akik hangosan szidalmazták a katonaságot s rendőr sehol sem volt látható. Ekkor arra a meggyőződésre jutott, hogy neki nemcsak a katonaság tekintélyének, hanem a közrendnek megóvásáról is gondoskodni kell. A katonaság fegyverhasználatára vonatkozó 1880. évi törvény alapján nézete szerint jogosan járt el a zavargókkal szemben. A kerületi főnökséghez intézett telefon kérdésére azt a választ kapta, hogy a kerületi főnök Strasszburgban van, ahol egy ebédre hivatalos, a hivatalban nincs senki, mert a polgármester beteg. November huszonkilencedikén lépett fel először erélyesen a katonaság annak bebizonyítására, hogy komolyan véget akarnak vetni a zavargásoknak és rá akarják bírni a polgári hatóságokat, hogy gondoskodjanak a rend helyreállításáról. A zavargás már háromnegyed hétkor kezdődött, de a katonaság csak fél nyolckor lépett közbe, tudatában lévén annak, hogy nemcsak a katonaság, hanem a kormány megrendült tekintélyét is meg kell őrizni. A kormány épenséggel nem gondolt kellő intézkedésekre. Azt hiszi eljárása súlyosabb bajoktól védte meg a lakosságot, amelynek be kellett volna látnia, hogy a katonaság nem arra való, hogy szidalmazza és becsürelje; az állam tekintélyét meg kellett ővnia. Szemere veti a polgári hatóságoknak, hogyha el is jártak, mindig elkésve tettek ezt. Mikor a letartóztatásokat rendelte el, csak a törvénynek és kötelességének tett eleget. Hogy a jogászok mit mondanak, az neki nem irányadó. A jogászok pártemberek, ő pedig mint katona járt el.

A pofozkodó hadnagy.

A délutáni tárgyaláson a második vádlottat, Schadt hadnagyot hallgatták ki, aki azzal van vádolva, hogy november huszonhatodikán több bankhivatalnokot megfosztott személyes szabadságától, amennyiben letartóztatottaknak jelentette ki s őrájráttal a kaszárnyába kísértette őket, továbbá két nappal később egy lakosinast oly erővel vágott pofon, hogy annak egy foga kihullott, s ugyanaz napon kisebb szakaszokkal két idegen lakásba jöttelenul behatolt. A vádlott kijelenti, hogy a lakosság meg akarta tiltani a tiszteket, hogy az utcán járassanak, s a rendőrség semmit sem tett ennek megakadályozására. Az ezredes utasítására fogta el a tüntetőket, s követte azokat, akik házaikba menekültek, s mikor ezek az ajtókat elrekesztették, néhány ajtót fel is törtetett.

A tárgyalás folytatását ezután holnapra halasztották.

HIREK.

Halálra ítélt hadipilóta.

(Francia aviatikus a mexikói felkelők közt.)

Távirati tudósítás.

Páris, január 5.

Didier francia aviatikust, aki azzal tette híressé nevét, hogy mint bombavető a mexikói felkelők szolgálatába szegődött, a mexikói kormánycsapatok statáriálisan agyonlőtték.

Didier Paulhan mechanikusa volt és vele együtt ment Amerikába. Newyorkban egy ügynök azt az ajánlatot tette neki, hogy repülőgéppel lépjen a felkelők szolgálatába hónaponta négyezer koronáért. Didier ezt az ajánlatot elfogadta és nemcsak kémszolgálatot teljesített repülőgéppel, hanem egy ízben bombát is dobott, amely ötven kormánypartit harcost megölt.

Augusztus végén Didier ismét fölrepült, de felszállása szerencsétlenül végződött. A felkelők feszülten figyelték a repülőgép mozdulatát, mert Didier azt ígerte, hogy ismét bombát fog ledobni. Rémülettel látták, hogy a repülőgép hirtelen sülyedni kezd és csakhamar nyilvánvaló lett, hogy a pilóta valamilyen okból kényszerülve volt leszállani. Egy hadihajóról lövöldözni kezdtek a repülőgépre, mire Didier kezével jelezte, hogy megadja magát.

Leszállás után azonnal letartóztatták és a kormánycsapatok parancsnoka, Ojeda tábornok azonnal haditörvényszék elé állította, amely néhány pernyi tanácskozás után agyonlövésre ítélte. Az ítéletet rögtön végre is hajtották.

A repülőgépnél nem volt semmi baja, csupán a benzinje fogyott ki.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a keddi ünnep miatt csütörtökön reggel a rendes időben jelenik meg.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. — Enyhe idő várható, helyenkint csapadékkal. — Sürgönyprognózis: Enyhe, elvélve csapadék.

— Az Aradi Közlöny naptárát holnap a következő utvonalakon kézbesítik: Arad-Vár, Arad-Mikelaka, Arad-Gáj, Arad-Séga, Arad-Temesvár, Lugos, Arad-Ötvenos, Arad-Talpas, Arad-Kőrösbánya, Arad-Dézna, Arad-Menyháza, Arad-Kovási, Arad-Fönlak és Arad-Budapest, továbbá az erdélyi vasúti vonal mentén levő előfizetőinknek küldjük meg. Ezzel az Aradi Közlöny naptárának szétküldése a vidéki előfizetők részére is befejezést nyert.

— Uj titkos tanácsos. Bécsből jelentik: A király Szilassy Aladárnak, a magyar közigazgatási bíróság másodelnökének a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— Hohenberg hercegnő a Habsburg ház második asszonya. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung bécsi jelentése szerint a császári és királyi főkamrási hivatal a császári és királyi család tagjaira vonatkozó új ranglistát állapított meg, amely szerint a ranglistán első Mária Terézia főhercegnő, az elhunyt Károly Lajos főherceg özvegye, második Ferenc Ferdinánd főherceg és harmadik a sorban Hohenberg Zsófia hercegnő, ezután Ferenc Károly főherceg és neje Zita hercegnő következik. Ez a ranglista azért érdekes, mert eddig Hohenberg Zsófia hercegnőnek a császári és királyi ház tagjainak sorában nem volt ranghelye.

— **Rendjel átadás.** Megirtuk, hogy a király dr. *Műlek* Lajosné a jótékonyaság terén szerzett érdemeiért az Erzsébet-rend III. osztályával tüntette ki. A miniszterelnökség elküldötte Aradra a rendjelet és az volt a terv, hogy a kiváló uriaszonnynak *Varjassy* Lajos polgármester nagyobb ünnepély keretében nyújtja át, hogy a nőegyletek egyik vezetőjük előtt elismerésüket fejezhessék ki és ovációkban részesíthessék. *Műlek* dr.-né határozott kivánságára azonban az ünneplés elmaradt és ma a polgármester megjelent nála és átadta neki a rendjelet.

— **Román karácsony.** Valami régi-régi mondás tartja, hogy az igazi tél, a fagy, a hideg minden évben csak a román ünnepekre, román karácsonyra szokott bekövetkezni. Akik a naptári napokat és az ünnepeket nyilván szokták tartani, tudják, hogy az óhitűeknek hangulatosabb, poétikusabb a karácsonyuk, az ő ünnepeikön már hótakaró fedi az utcákat, "fűhár" karácsonyuk van, míg a Gregorián naptár karácsonya a legtöbb esetben fekete. A hagyomány most is beigazolódt: holnap van a románok és szerbek karácsony estje, s ime tényleg, néhány nap óta nagyobb a hideg, a fagy, a vastag hóleplen pedig vidám szánkákat csilingelnek.

— **A király a legfiatalabb főhercegnő keresztelőjén.** *Bécsből* jelentik: *Zita* főhercegnő, *Károly Ferenc József* preumptív trónörökös nejeinek újonnan született leánygyermekének szerdán délben lesz a keresztelője a hűtzendorfi kastélyban. A keresztelési ünnepségen a király személyesen meg fog jelenni.

— **A pétervári nagykövet bucsuja.** *Carszkojeszeló*ból jelentik: A cár ma fogadta kihallgatáson *Thurn-Walsassina* osztrák-magyar nagykövetet, aki a kihallgatáson átadta a cárnak visszahívó levelét. A nagykövet ezután a cárnőnél jelent meg audiencián.

— **Az aradi grófi pincér 30 milliója.** A napokban irtunk róla, hogy *Bevilaqua* Géza gróf, az aradi *Hungária kávéház* pincére 30 millió líra örökséget remél Olaszországból, ahol az ő grófi családja élt és elszegényedett. A horribilis összeget valamelyik rokona után kapta volna meg a grófi pincér. Most azonban Géza gróf számára szomorú hírt jelentenek *Debrecenből*. Az aradi pincér *Debrecenben* való tartózkodásának ideje alatt egy ottani ügyvédet bizott meg porének vitelével. Az ügyvéd most kijelenti, hogy a pör nem a Géza javára dőlt el, hanem a minap a 30 millió örökséget egy olasz muzeumőr kapta meg.

— **Az aradi 33-ik gyalogezred új tartalékos hadapródjai.** Az első évek hadapródjelöltjei közül 1914. január 1-én a következők léptek elő tartalékos hadapródokká: *Tóth Imre, Dolga Imre, rétháti Kövér János, Scheiber László, Szél Aladár dr., Scheibert Vilmos, Pernye Károly, Győrössy Endre, Sámson Andor, Hockel Emil, Ciactán Adorján, Olajos Géza, Vörös György, Harsányi Lajos, Horváth Sándor.*

— **A szerbiai magyar konzulátusok.** *Bécsből* jelentik: A *Vossische Zeitung* jelentése szerint Ausztria-Magyarországnak és Szerbiának aziránt folytatott tárgyalása, hogy Szerbiának az osztrák-magyar monarchia területén három új hivatásos konzulátus létesítése megengedtesék, holtpontra jutott. Szerbia azt követelte, hogy Bécsben, Prágában és Triesztben új hivatásos konzulátus engedtesék számára, de nem volt hajlandó megengedni, hogy a monarchiának Monasztirban, Úszkubben és Prizrendben lévő konzulátusai fenntartassanak, s különösen az úszkubi konzulátus ellen emelt kifogást.

— **A ródlí.** Vasárnap régenlátott, szokatlan szint öltött Arad. A múlt héten esett hó tartósnak bizonyult: sima hátán vidáman suhantak a csengős szánok, tereken, külvárosi utcákon, itt is, ott is felbukkant egy pár szánkózó fiúcska és előkerültek a modern hósport hívei is: a ródlizók. A kamrából, padlásról, ahová néhány langyos, esős, pocésítás télen bedobták, kikutatták a pihenő szánkókat. Vasárnap a kissé csipős pompás téli délelőttön meleg szvitterben, vastagtalpu cipőkben csapatosan vonultak végig az utcákon a jókedvű kirándulók, akiknek kosztümjét természetesen a hátan hurcolt ródlí egészítette ki. A szerényebb igényűek beérték azzal a lejtővel, amit a Marospart töltése kínál és itt legalább hamarosan hozzájutottak a mulatsághoz. Egy-két perc alatt kiformalódott a kis szánkó pálya, amelyen kacagó fiatal utasokkal kanyargott, nyargalt alá a szán. Azok az ifjú sportbarátok, akik nem érték be a „Téli élet St.-Móritzban” mozikép ilyen egyszerű imitációjával, azok a hegyaljai villamoson, Acsev. motorokon keltek hosszabb utra: ki a hegyek közé, ahol még üdőbb a hó, vakmerőbb a lejtő, vigabban röpül a ródlí.

— **Albániának nem kell Wied herceg.** *Berlinből* jelentik: Wied herceg elhalasztotta Albániába való elutazását s Uj-Wiedből visszatért Postdamba. Dél-Albániában még nem tisztázták ugyanis teljesen a helyzetet s a hercegnek az az elhatározása, hogy székhelye egyelőre Durazzo legyen, ellenmondásra talál. Északon ugyanis azt tartják, hogy Durazzóban nagyon is a gyűlölt Esszád basa befolyása alá kerül Wied herceg s akkor majd Tiranát választja fővárosául. A párisi Temps azt az izgalmas hírt közli, hogy Izzed basa volt török hadügyminiszter egy expedíciós hadtesttel utban van Albánia felé, hogy a kormányt magához ragadja. Hír szerint Esszád és Kemal Izmael bég összeköttetésben van Izzeddel. Azt is jelenti a Temps, hogy több osztrák és magyar hadihajó már utban van Albánia felé s fegyvereket visz azoknak, akik Wied hercegnek hódolnak.

— **Elutasított gyógyszerár kérvény.** Barabás Dezső nagytopolyai gyógyszerész azt kéri Aradváros tanácsától, hogy a Mosóczi-telepen létesítendő gyógyszerár iránti kérvényét terjessze fel a belügyminiszterhez. A város közegészségügyi bizottsága ma délután *Kabdebó János* dr. elnöklésével tartott ülésében tárgyalta a kérelmet és *Tisch Mór* dr. főorvos ama indokolása alapján, hogy a Mosóczi-telepen mindössze helven ház van és ez egy gyógyszerár eltartására kevés, a kérelem elutasítását javasolja a tanácsnak.

— **A törölt vadászfegyver.** Sulyes szerencsétlenség történt tegnap az aradmegyei *Székudvarköz*ségben. *Hollósy Kálmán* erdőhegyi községi jegyző kocsisa hajtóvadászról visszatérve gazdája vadászfegyverét akarta a kocsirollemezre. A fegyver elsült s a golyó egy *Szferaila* Demeter nevű 14 éves fiu nyakába furódott. A fiut, aki súlyos sérülést szenvedett, a gyulai kórházba szállították. Hogy a fegyverbe miképpen került a vadászat befejezése után a töltény, az még nincs megállapítva. Valószínű, hogy valaki a jegyző tudta nélkül csempészte a fegyverbe.

— **Előlépett igazgató.** Reinhart Kálmánt, az aradi fa- és fémipari iskola igazgatóját a kereskedelmi miniszter a VII. fizetési osztályba léptette elő.

— **Ismeretlen halott.** Tótvárad közelében ma délelőtt a vasuti sineken egy felismerhetetlenségig összeroncolt férfi hullájára akadtak. Valószínű, hogy a szerencsétlen éjszaka eltévesztette az utat s így került a vasuti töltésre.

— **Öngyilkos lett, mert meghalt a felesége.** *Temesvárról* jelentik: *Gaberdeen* Ede temesvári üzletvezetőségi irodatisztet szombaton este holtan találták meg a Budapestről érkezett személyvonat egyik másodosztályú fülkájében. Az irodatiszt, mint megállapították, közvetlenül a vonatnak Temesvárra érkezése előtt agyonlőtte magát. Névjegyet találtak nála, amelyen azt írja, hogy öngyilkosságát bánatában követte el, mert meghalt, a kit legjobban szeretett. Kéri hozzátartozóit, viseljék gondját kislának, őt pedig temessék el Szegeden a felesége mellé. *Gaberdeen*, aki mindössze huszonöt éves volt, körülbelül egy esztendővel ezelőtt nősült meg. *Pribinszky Margitot*, egy szegedi urileányt vett el feleségül. Házassága igen boldog volt és boldogságát fekozta az a körülmény, hogy nem régen gyermekük született. De felesége ettől fogva betegeskedni kezdett és nemsokára meghalt. Az eddig jókedvű fiatal férj buskomor lett és folyton panaszkodott hozzátartozóinak, hogy egyedül nem tudja elviselni az életet.

— **A szerelmes agglégény halála.** *Debrecenből* jelentik: Egy debreceni szállóban tegnap délután browninggal föbelőtte magát *Harsányi Kálmán* kassai pénzügyi fogalmazó. *Harsányinak* előkelő, kiterjedt rokonsága van *Debrecenben*, ahová a karácsonyi ünnepekre érkezett Kassáról. Karácsony után azonnal hazautazott, de péntek este megint visszajött s a *Debrecenben* vett lakást. Reggel pár-szor költögették, de a fogalmazó kiszólt, hogy hagyják még pihenni. Délután kezdett feltűnni, hogy a vendég még mindig alszik, bonézték hát hozzá, hogy ebédhez szólítsák, de *Harsányi* ekkor már nem élt. Megaludt vértócsában feködt az ágyban s halántékából még csendesen szivárgott a vér. Megállapították, hogy az életunt tisztviselő a paplan alá temette a fejét, hogy ne hallják a lövést. Az öngyilkosságról azonnal értesítették *Harsányi* rokonait *Rásó István* miniszteri segédutkár, főispáni titkár és *Debrecenben* lakó özvegy édesanyját. Ezeket mélyen megdöbbentette a hirtelen öngyilkosság, mert karácsonykor még nyugodtnak és életvidámnak látszott a fiatal fogalmazó. Az öngyilkosság oka reménytelen szerelem. Egy kassai uriaszonnynak volt szerelmes az agglégénység felé haladó *Harsányi*.

— **Jótékony adományok.** Bold. id. *Kaufmann* Lajos ravatalára szánt koszoru megváltása fejében id. *Kaufmann* Lajosné 100 koronát, *Friedmann* Benő Nagyvárad 40 koronát, *Fazekas* Oszkár dr. és neje 25 koronát, *Goldner* Herman dr. Nagyszalonta, ifj. *Kaufmann* Lajos, özv. *Neiszberg* Emiline Szeghalom, *Schwarz* Herman és neje és *Vámos* Jakab Nagyvárad 20 20 koronát, *Kaufmann* Jakab, *Kornis* Ödön *Pick* Adolf és neje és *Bergstein* Adolf Nyiregyháza és *Gál* Bela 10—10 koronát és *Donáth* Simon 5 koronát adományozott. Ezen összesen 320 korona tőkével az izr. árvaháznál „id. *Kaufmann* Lajos alapítványa” címen alapítvány létesítetett. — Az izr. patronage egyesüle n k *Singer* Lajos dr. 2 koronát, *Hecht* Arnold dr. 4 koronát és *Kell* József dr. 14 koronát adományozott. — Az izr. jótékony nőegyesület részére *Gabos* Jenő dr. ifj. *Klein* Mór, *Schilling* Józsefné 10—10 koronát, *Werner* Károly, *Spiegel* Lipót és *Székely* Géza 5—5 koronát adományozott. Ezen nemesszivü adományokért ezuton mondunk benső köszönetet. Az elnökség.

— **Meggyilkolt legény.** Szemlakon tegnap koresmai mulatozás után egy *Faur* Simon nevű legény négy társával megleste régi haragosát, *Kuser* Miklóst, akire rátámadva addig ütlegelték és szurkálták, amíg holtan nem terült el. A gyilkos legényeket letartóztatták s az ar. di ügyészség foházába szállították.

— Az aradi rendőrség hivatalos lapja. Január elseje óta az aradi rendőrségnek hivatalos közlönye is van. A gépirással készülő lap nyomtatott feje az „Aradi rendőrség hivatalos lapja” felirást viseli. A lap az eddigi bünyűi értesítő helyett és a sokszorosított rendeletek pótlására jelenik meg hetenkint egyszer. Vezérelke, tárgaja természetesen nincsen, hanem Személyi változások, Elboesátások, Eltolások, Előállítandók és kitiltottak, Miniszteri, tanácsi és főkapitányi rendeletek című rovatokat tartalmaz. A rendőrség tisztikarának és legénységének fontos lapot Petkovics Béla rendőrfelügyelő szerkeszti.

— Épületberendezési kiállítás Budapesten. Néhány év óta nemcsak a székesfővárosban, hanem a vidéken is az egészségügyi berendezések iránt az igények mindinkább fokozódó erővel lépnek fel. Ez a változás iparosainkat, főleg szerelőiparosainkat meglepetésszerűen, tehát készületlenül találta, úgy, hogy mind a fővárosban, mind a vidéken nagy hiány mutatkozik elméletileg és gyakorlatilag tökéletesen kiképzett, az épületegészségügyi iparba tartozó technikusokban, vállalkozó iparosokban és munkásokban. Ezen a hiányon kíván segíteni a Magyar Királyi Technológiai Iparmúzeum a folyó hónapban megnyitandó épületberendezési kiállítással és ezzel kapcsolatban rendezendő tanfolyamokkal. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a kiállításra és tanfolyamra ezúton hívja fel különös nyomatékkal az érdekeltség figyelmét. Mindkettőről bővebb tájékozódás a kamara irodájában szerezhető.

— Az első repülőposta. Az angol posta, mint említettük, azzal az érdekes tervvel foglalkozik, hogy aeroplán-postaszolgálatot szervez London és Windsor között. György király megengedte, hogy a postajáratok a windsori parkban ereszkedhessenek le. A repülőposta egyelőre főképp a jótékonyt szolgálja és oly küldeményeket továbbít, melyeket az e célra készült hálózatokkal láttak el. Az angol kultúrát megfelelő jellemzi, hogy az első alkalommal a brit tudomány büszkeségét, az Encyclopaedia Britannia új kötetét szállították el a repülőgépen, amiről külön fényképfelvételt is csináltak a legközelebbi pótkötet számára. Ezt a felvételt — mint egyáltalán mind érdekes, aravaió fotográfus — megszerezte a Tolnai Világ Lexikona szerkesztősége. Természetesen azonban, hogy a magyar vonatkozású képek egész tömegét is közölni fogja a huszonöt kötetes lexikon, amely nem kevesebb, mint 16.000 oldalon és harmincezer szép reprodukcióval fogja meglepni a magyar közönséget. A Tolnai Világlapja előfizetői egy kötetet 3 koronáért kapnak (diszkotésben) és ezt a feltűnő olcsóságot az magyarra meg, hogy az új magyar lexikon körülbelül százezer példányban jelenik meg.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 6-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Szabó Károly napszámossal Anna nevű leánya. Dimitrović Todor napszámossal Anna nevű leánya. Szűcs Gábor fékezőnek Eszter nevű leánya. Meghalt: Hirt József 67 éves napszámossal. Mayer Antalné 58 éves cipész neje. Fuhrmann Mária 4 és fél éves leány. Csakó László 67 éves nyug. adótárnok. Bobál Anna 7 hónapos leány. Filimon János 10 éves fiú. Házasságot kötött: Tasin Emil napszámossal Campiani Perszidával. Pálffy Jenő villanyszerelő Kovács Erzsébettel. Szabó Árpád asztalos Nagy Máriával.

— Lettár előtt női táskák, bőrdöngök, pénztárcák, látesővek, pipere és diszmitárak rendkívüli leszállított árban Hegedüs Gyula cégnél, Arad, Andrassy-tér 16.

— Aki menyasszonyát szereti, az a jegygyűrűket és nászajándékait Hirsch Jenő órák és ékszerésznél Forrai-utcában szerzi be, hol legszébb ékszerárukat óriási választékban feltűnő olcsón kaphatók. 6727

— Lettár miatt mélyen leszállított árak Fischer-féle Nagy Aruházában, Arad Szabadság-tér 12. sz. alatt.

— Izr. iskolai „Működési napló” nyomtatvány előírás szerint kapható az Aradi Nyomda Rézvénytársaságnál.

TARKASÁGOK.

(Ujévkor.) Egy aradi üzletben, ahol tulságosan kihasználják a segédeket, január elsején a főnökkel kellemetlen deputáció volt. Megjelentek nála üzlete összes alkalmazottai és arra figyelmeztették, hogy egy évvel ezelőtt elodázta a fizetésemelést.

— Most már nem tudunk tovább várni — mondta a küldöttség vezetője — most már okvetlen meg kell adni a fizetésjavítást.

A főnök haragosan válaszolt.

— Nem adok fizetésjavítást. Hát mit gondolnak önök, hogy itt egy javítóintézet van.

(A tinta.) A gyakornok szepegve mondja a hivatalfőnöknek:

— Kérem szépen elfogyott a tintám. kérek szépen egy üvegre.

A főnök rámondul a fiúra:

— Már megint tinta kell. Maga talán mosdik vele?!

(A vőlegényjelölt kívánságai.) Egy aradi házasságközvetítővel tárgyalásokat folytatott az a fiatalember, akinek okvetlen meg kellett nősülni. És pedig jól kellett megnősülni.

— Hát mennyire reflektál? — kérdezte a közvetítő.

— Legalább százezer koronára.

— Az sok. És akkor milyen menyasszonyt akar?

— Mintha egy krajcár hozománya se volna.

Uj könyvek.

* A Magyar Figyelő ujévi száma a szó'ott bõ és kitünõ tartalommal jelent meg. Herczeg Ferenc 1914. című vezetõ cikke a jövõ perspektíváit keresi; Tisza István gróf szellemes és mélyen járó cikkben a koalíciós korszak egyes inkonzekvenciáira mutat rá; Lovik Károly „Görgey” című cikkében az egykori diktátorról mond el érdekes feljegyzéseket, míg Vadnay Tibor dr. néhány modern politikai problémáról értekezik. A szépirodalmi részben találjuk Farkas Pál „Lavozna tábornok” című érdekes novelláját. Adorján Andor „Bulgária a kereszton” címmel számol be Bulgária mai belsõ politikai helyzetéről. Seress László pedig Napoleon Balkán-politikájáról közöl alapos tanulmányt. Kádár Gusztáv „Az utca közgazdasága” cím alatt foglalkozik azokkal a jelenségekkel, melyek a legutóbbi gazdasági krízis során léptek fel Budapest életében. A gazdag „Feljegyzés” rovat és a gondos „Külföldi szemle” rekesztik be a tartalmas számot. — A Magyar Figyelõ szerkesztõsége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrassy-ut 16. sz. alatt van. Az előfizetési ár egész évre 24 kor., félévre 12 kor., negyedévre 6 korona.

* A Nyugat, Ignotus, Ady Endre és Fenyõ Miksa szerkesztésében megjelenõ szépirodalmi folyóirat 1914. évi január hó 1-i 1. sz. száma a következõ igen érdekes tartalommal jelent meg: Biró Lajos: A Serpolette (regény), Halász Imre: A sajtó viharos korszakából, Tersánszky Józsi Jenõ: A Máris tallérja (novella), Bárdos Arthur: Elsõ felvonás egy készülő drámából, Fenyõ Miksa: Szép Ernõ: Az egyszeri királyfi, Balázs Béla: Lesznai Anna meséskönyve, Ady Endre: Versek, Lechner Odón: Tanulmány. Ezenkívül a tartalmas Figyelõ és Disputa rovat. Szerkesztõség és kiadóhivatal: IX., Lónyay-utca 18. Szerkesztõségi órák d. u. 4-6-ig. Elõfizetési ára: Egy évre 24 kor., félévre 12 kor. Egyes szám ára 1 kor. 20 fill. Megjelenik minden hónap 1-én és 16-án. Mntatványszámokat kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

SZERKESZTÕI ÜZENETEK.

N. N. (Temesvár.) Az említett vers egy ünnepeit modern francia poéta híres munkája. Természetesen ebbõl nem következik az, hogy õnek vagy bárkinek feltétlen esodálattal kell olvasnia

ezt a költeményt. De nem következik a fordítás közlésébõl sem az, hogy a lap ezentul csupa ilyen ultramodern lírai termékkel akar szolgálni az olvasóknak.

T. E. (Temesvár-Gyárvaros.) A levélben nem találtunk olyan új adatokat, amelyeket márcikkünk magában nem foglalt volna.

Almáskamarás. Minden nagyobb aradi mûépítész irodájában van olyan készülék és talán vállalkozóak a munkára.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Európai gazdasági kongresszus a fővárosban. Budapestről jelentik: A közép-európai közgazdasági kongresszus tanácskozását ma délelõtt tíz órakor nyitotta meg Wekerle Sándor elnök a Pesti Lloyd társaság disztermében. Az értekezleten megjelentek Harkányi, Teleszky, Ghillány miniszterek és még igen sokan. Wekerle Sándor megnyitotta az ülést és köszönetet mondott József királyi hercegnek, hogy elfogadta a konferencia védõségét. Ezután Ganthner Ernõ slesvig-holsteini herceg, a német egyesület elnöke hosszú beszédben méltatta a konferencia fontosságát. Délután a konferencia elõadásait kezdték meg, este pedig a kongresszus tagjait József fõherceg a királyi várban fogadta.

— Aradi pénzügyek oszlatéka. Pénzügyi körökben sokat találgatták az utóbbi hetekben, hogy az aradi nagyobb pénzügyek oszlatéka miképpen alakul ki? Sok szakférfi ugyanis határozottan állítja, hogy olyan kitünõ esztendőre, amint az 1913. év volt, nincs példa a bankkrónikában. Mindenki panaszkodott a mult esztendő szomorú gazdasági viszonyai miatt, csak a pénzügyek nem, mert a nagy kereslet és az abnormálisan felszökött kamatláb lehetővé tették a szép üzleti eredmény fölmutatását. Némelyek már arról is tudtak „kompetens híreket”, hogy az aradi pénzügyek a tavalyinál magasabb oszlatékat fizetnek. Az Aradi Közlöny szerkesztõsége kérdést intézett az aradi nagyobb pénzügyekhez a dividendát illetõen. Határozott választ csak az Arad Csanádi Takarékpénztártól kaptunk, amely a tavalyinak megfelelő oszlatékban fogja részesíteni részvényeseit. Natland Bernát, az Aradi Polgári Takarékpénztár vezérigazgatója kijelentette: nem lehetetlen, hogy a tavalyi 14 koronás oszlaték helyett 15 koronát fognak fizetni. — A többi pénzügyi igazgatósága csak napok mulva dönt a fontos kérdésben.

— Az Osztrák-Magyar Bank váltócenzorai. Az aradi kereskedelmi és iparkamara kerületében mûködõ aradi és békéscsabai jegybank fiókhöz az Osztrák-Magyar Bank igazgatósága a kamara véleménye alapján a következõket nevezte ki váltóbíráloknak: az aradi fióktintézetek mellé: Maresch Gyula, Steiner Ferenc, Walfisch Ármán, Weisz Márkus; Réthy Viktor, a békéscsabai fióktintézet mellé: Reisz Simon, Rosenthal Adolf, Wagner József, Zsibros András.

— Iparosok szabad lyceuma. Teljesen megtelt vasárnap délután az ipartestület nagyterme az iparosok részére rendezett liceális elõadások alkalmából. Az elõadást Bányász Henrik tb. titkár nyitotta meg. Bácskai Béla dr. „A tudóvsz elleni védekezés” címen ennek a fontos társadalmi feladatnak különösen az ipari munkást érintõ részével foglalkozott szakszerűen. Utána Szabó Frigyes dr. a középkori kézmûvesipar szervezetét és helyzetét, annak lassu felbomlását s a mai kapitalisztikus, szabad versenyen alapuló gazdálkodás kialakulását ismertette.

— Az ipartanács új tagjai. Az aradi kereskedelmi és iparkamara értesítette a várost, hogy az Arad területén mûködõ ipartanács új tagjainul Steigerwald Alajost és Reinhart Gyulát, pótagjainul pedig Adler Andort és Hönig Ottót delegálta tegnap a kamara.

Figyelem!

A Központi szálloda mellett van az Aradon eddig még nem létezett világvárosiasan fényesen, minden kényelemmel berendezett elsőrendű uri borbély és fodrász üzlet. Higienikus aegnator vízmelegítővel. Fejmosás melegzuhanyval, villanszáritó arcgőzőlés és villany masszírozás.

Kérjük a cégre ügyelni!
Központi szálló mellett! Központi szálló mellett!
Bodrozsán
uri borbély és fodrász
Andrássy-tér 20, (Fischer Elő-palota)
Alapították 1897. évben.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Városi tudósítás

Budapest, január 5

Készáru.

Kínai, vételezett csekély, 5 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli sárlát	3 órai sárlát
Buza 1914. áprilisra	11.35—11.38	11.37—11.38
Buza 1914. májusra	11.37—11.38	11.38—11.39
Buza 1914. októberre	10.60	10.61—10.62
Rózs 1914. áprilisra	8.65—8.66	8.65—8.66
Rózs 1914. októberre	8.30—8.31	8.29—8.30
Tengeri 1914. májusra	6.52—6.53	6.53—6.54
Zab 1914. áprilisra	7.4—7.43	7.63—7.64
Zab 1914. októberre	7.41—7.42	7.57—7.59

Budapesti értéktőzsde (január 5.)

Oszták hitel	684.25
Magyar hitel	840.—
4% koronajáradék	82.65
Oszták-magyar államvaenti	725.—
Jelzálogbank	484.50
Lezárolóbank	528.—
Hazai Bank	288.25
Magyar Bank	530.—
Kereskedelmi Bank	8880.—
Rimamurányi	638.—
Salgótarjáni	738.—
Közuti Vasút	629.50
Városi Villamos	842.—

Bécsi értéktőzsde (január 5.)

Oszták hitel	683.75
Magyar hitel	839.—
Oszták-magyar államv.	714.25
Déli vasút	105.50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. jan. 5. Buza 75 kilogrammos 21.35—20.90 46 kilogrammos 21.00—21.10, 77 kilogrammos 21.35—21.45, 78 kilogrammos 21.45—21.60. Rózs (prima) 15.50—15.80, (közép) 15.00—15.10, Árpa (sertőző) —, (takarmány) 12.85—12.95, Zab (prima) 13.40—13.50, (közép) 11.80—11.90, Tengeri régi (magyar) —, új 10.90—11.00, (román) régi 19.25—19.25, új 10.30—10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.60—6.80, (rózs) 6.50—6.60.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

ARADI KÖZLÖNY

1914. évi január 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja. Hétköznaponként 16—20, vasárnap és ünnepnaponként 28—36 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa, éppen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra 2 K. — fill.
negyedévre 6 " — "

Vidéken:

egy hónapra 2 K. 40 fill.
negyedévre 7 " — "

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén eddigénél még nagyobb terjedelemben és dusabb tartalommal jelent meg.

Minden új előfizető, aki január 1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, ajándékkul ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny

Nagy Képes Naptárát

az 1914. évre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1914. évi január 6-án:

Délután 6 órakor mérsékelt helyárral

B u k s i.

Operette.

Este 8 órakor rendez helyárral:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

A mozikirály

(mozgófényképekkel.)

Nagy operette 3 felvonásban. Írták: Bernauer Rudolf és Schanze Rudolf. Magyar színe alkalmazta: Harsányi Zolt. Zenéjét szívték: Szirmai Luert, Kalló Walter és Brodichneider Willy. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMELYEK:

Gróf Szalay	Zempléni Z.	Linka	Pataky V.
Janka, leánya	Diósy Nus.	Gergely Bálint	Ocskay M.
Szigetesi	Győző A.	Náci	Polgár S.
Bimbó	Benkóné.	Grófné	M. Lászy E.
Varjú Mihály	Várnai Jenő.	Mici	V. Asztalos M.
Kordula, neje	Follinuszné.	Rendező	Vitág László

Közdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.

Gyenge csontalkatu

gyermek, kik undorodnak a csukamájolaj szedéséről, egész különös szeretettel tanúsítanak a Scott-féle emulsió iránt. És az ok indítja az orvosokat arra, hogy a közönséges csukamájolaj helyett Scott-féle emulsiót rendeljenek, ha a kis betegeknek csontképző elemre van szükségük. A Scott-féle emulsió, csontképző alkotórészekből álló összetétel folytán, a fiatal szervezetnek erőt kölcsönöz és pótolja a csontoknál ilyen esetekben hiányzó ványállományt. A gyermekek kezdenek egyenes testtartással járni és rövid idő múlva kellő biztonsággal, életvidamán futkosnak.

Háromza tehát el magát halvány, gyenge gyermekeivel, a jó, könnyen emészthető Scott-féle csukamájolaj emulsiót szedni, mely őket rövid idő múlva piros peregásokká, vidámakká teszi.

De csak a Scott-féle emulsió és nem más. Egy eredeti doboz ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyegyet küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre Wien, VII., egy gyógytár útján próbándógot küldünk.

Aspirin tabletta

fej és fogfájásnál, rheumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapítószer: hogy biztosan a valódi Aspirint kapjuk, kérjük a „Bayer” féle Aspirin tablettákat. Ezek eredetisomagolásban csövenként 20 tablettát a 0,5 g 1 kor. 20 fill. ért kaphatók. Minden tablettán az Aspirin szó látható.

Fay valódi sodoni ásványvizet készítője csaknem 3 évtized óta bevált köhögés, rekedtség s a légutak hurutja stb. ellen.
Fay valódi sodoni ásványvizet készítője — s csakis ez! készül az ismert, Soden közönségi 3. és 18. sz. forrásnak régóta rendelt gyógyítóvizéből.
Fay valódi sodoni ásványvizet készítője határozottan kérje, ha csakugyan a források hatáson sójából készült pasztillát akarja kapni.
Egy doboz 1 K 25 fill. érért mindenütt kapható.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorff

alkálikus természetes savanyuvíz

Bor, pezsgőhöz legjobb ital mindenütt kapható.
6487

Hirdetések

felvétetnek a kiadónévvel

József főherceg-ut 22.

Bejárt: a Kossuth-szeborral szemben.

Telefon 151.

Halina-, Box- és Vadász-csizmák

óriási választékban
13—18—24—30 korona

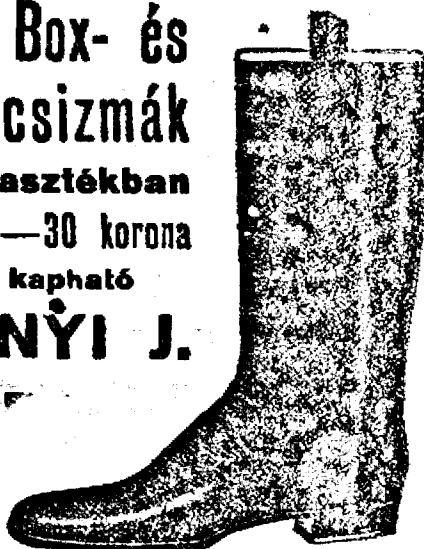
árakban kapható

KUTÁNYI J.

ARAD,

Vörösmartyu u. 1.

Telefon 335.

Izraelita iskola

„Működési napló”

nyomtatvány előírás szerint kapható az

Aradi Nyomda
Részvénytársaságnál.

Jó ruhához jó szappant használjunk!

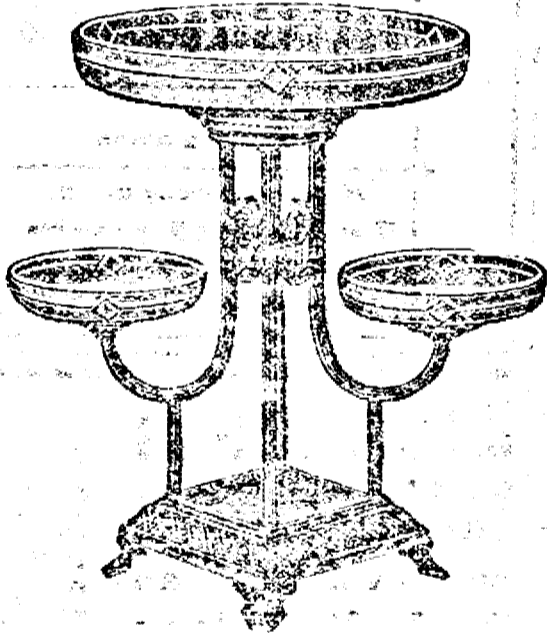
Finom fehérneműjének, drága lepedőinek, finom cispkéink és himzéseinek mosásához csakis tiszta, jó szappant használjon. Győződjön meg róla, hogy az igazán kitűnő szappan használata milyen előnyös. A saját érdekében kérjük, hogy az összes szappanok közül a legjobbat, a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANT vásárolja. Az ön háztartásában semmi sem olyan rossz, hogy azt közönséges szappannal kellene mosni. Mossa meg mindenki SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL, mert legnagyobb kiadósága folytán ez a legolcsóbb szappan.

Mossunk csakis Schicht-szappannal!

A ruha kétszer olyan sokáig fog eltartani, mint azelőtt és még akkor is olyan lesz, mintha teljesen új volna. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN nemcsak hogy a saennyet távolítja el, hanem konzerválja a szövetet és a színeknek új fényt és új kinézetet kölcsönöz. Meggátolja, hogy a ruha a mosásnál összenemjen vagy szétesék és ez annak tulajdonítható, hogy ezen szappan hideg vízben is teljesen feloldódik és vele könnyen moshatunk. Ügyeljünk a SCHICHT névre és a SZARVAS jégyre, mely minden darabban látható.

Tombolatárgyak igen szépek már 20 fillértől.

Ajánlom a vásárló nagyközönség szives figyelmébe óriási választéku legújabb üveg, porcellán és lámpa, elsőrendű china ezüst, bronz és márvány diszmutárgyaimat és használati cikkeket feltűnő olcsó árakban. **Eredeti olajfestmények alkalmi vételben. Modern képkerekezések legjutányosabban készülnek. Képes nagy árjegyzékem kívánatra készséggel megküldöm.**

Szives látogatást kér

FISCHER MÓR

Arad, Andrásy-tér 25. (Neuman-palota)

Városi és megyei telefon 558.

Egy szép üzletberendezés harmadárban eladó.

6701

VAS SÁNDOR ÉS TÁRSA

KÖZPONTI

DROGÉRIÁJA

január hóban nyílik meg Fodor és Halász-cég jelenlegi helyiségében.

6915

ARADON, Andrásy-téren. (Szentháromság-szoborral szemben.)

Ha Gyomor-bajban szenved

Ha émelygés, hányási-inger vagy görcsök

kínózzák. Ha bármiféle gyomortól származó bajban szenved. Gyorsan és biztosan megszabadul ezen bajoktól —

Ha a Kárpáti-féle Novikum Gyomor-cseppeket használja,

mely a székely havasok alján termő páratlan jó hatású növényekből készül. Ize jó és kellemes. A sok ezer elismerő levél közül álljon itt egy mutatón.

Sürgősen kérek 12 üveget „Novikum” háziszorból, mert az utóbbi küldemény már fogytán van és nem akarok anélkül lenni.
Czoófalva, 1913. március 3.
Tisztelettel
Szeremley Császár Lajos,
kir. tanácsos, nyug. kir. tanfelügyelő.

Orvosi szakvélemény. A Kárpáti-féle „Novikummal” behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszor nemcsak a gyomor különféle bajainál u. m.: Émelygés, étvágytalanság, görcsök stb. ellen használnak jó sikerrel, hanem össze ételénél f. gva a vese működést is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

Kovácsnán, 1909. aug. hó 6-án.
6077 Dr. Zentay Dávid
Járásorvos.

Kapható gyógyszerárakban 2 Kor., 1 K. 20 fill., és 60 fill. üvegekben jó hatást szavatol és a hol nem volna kapható, oda 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveggel 6 Kor. 22 fill. érte bérmentve küld az egyedüli készítő

Kárpáti József

Árkos-Szepsiszentgyörgy Főtér 4. sz.

Budapesten kapható a „HUNNIA”

gyógyszertárban, Erzsébet-Körút 56. Főraktár Arad és vidéke részére gutori FÖDES KELEMEN gyógyszerára, kapható még HERŐS VILMOS, KÁRPÁTI JÁNOS és SZOKOLY BÁNDOR gyógyszerárában.

6549—1918. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett a VII. fizetési osztályba sorozott évi 4899 kor. fizetés és 1280 kor. lakbérrel javadalmazott tiszti főügyési és ennek betöltésével esetleg megüresedő VIII. fizetési osztályba beosztott évi 3600 kor. fizetés és 1040 kor. lakbérrel javadalmazott tiszti ügyész állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat akik ez állást elnyerni óhajtják törvényes képzésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmeiket 1914. évi január 10-én déli 12 órájáig Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsághoz címezve hivatalomba nyujtsák be.

Az állások a legközelebbi Törvényhatósági Bizottsági közgyűlésen választás útján töltetnek be.

Arad, 1913. december 27-én.

Varjassy
polgármester.

Alapított 1850. Alapított 1880.

Krispin József

zongora eladási üzlete

Arad, Deák Ferenc-utca 28. sz.
(Hangjegyekereskedése ugyanott.)

Zongorák

a legjobb bel- és külföldi gyárakból valók. Az eladási árak 200 koronától 3000 koronáig terjednek. Zongora javítások és hangolások úgy helyben mint bármely vidékre a legutányosabb díjszámítás mellett saját szakképzett segédem által eszközöltenek. 2635

WAJDITS

gyógyszertára.

Ferenc-tér és Karolina-u. sarok

Családi Rum 1 liter 2-60 f.

1/2 liter ... 1-40 f.

Jamaikai Rum 1 liter ... 3-50 f.

1/2 liter ... 1-80 f.

Különböző italok és orosz theák a legolcsóbb árban kaphatók.

1/2 kilos Vatta 90 f. és az összes kötszerek a legolcsóbb árban

Turul sósborszesz és

üveg ... 40 f.

közép üveg ... 1 kor.

nagy üveg ... 2 kor.

Az összes kül- és belföldi különlegességek raktáron tartva.

Schér Kereszt szálloda félkertje.

Étrend

Január 6-án

Délbe
K 2:40.

Consomme Julienne
Sonkás lepény
Borju kofelelte
Berlini szelet

Este
K 2:40

Csésze leves
Hal crème
Erdélyi fatányéros
Torta, vagy alma sajt.

Esténként Gyurkovits András
kifünő zenekara
hangversenyez.

Több fővárosi magyar és német napilap,

továbbá illusztrált lapok sub abonement-be kaphatók a

„Schér Kereszt”
kávéházban.

Szabó Albert

D. Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója

A R A D,

Andrássy-tér 16. szám.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes

Dohány-, szivar-, szivarkaneműek és különlegességek egyedüli elárúsító helye.

Megérkeztek a legújabb újévi ajándékok.

Művészeti kivitelű, valódi márvány, bronz-, China-ezüst és más kivitelű dísz tárgyak.

Legnagyobb raktár kül- és belföldi porcellán- és üvegkészletekben.

Legújabb kivitelű villany-, légszusz csillárok, petroleum lámpák a legnagyobb választékban.

Wolfram- és gázégők legjobb minőségben.

Épületüvegezés és képkerepezés.

Ve senytárgyalási hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig házi kezelésben...

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara...

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel...

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapható...

4. Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban kapható...

5. Az ajánlatokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba való letétele...

6. A munkálatokhoz kizárólag hazai anyag használható és hazai mun...

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az...

8. Fenntartjuk azon jogot, hogy a szerződést egy év elteltével minden külön-külön...

9. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben...

10. Ha vállalkozó a munkafeltételeknek részben, vagy egészben...

eleget nem tenne: jogunkban van öt a vállalattól minden további be...

9. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatokat az aján...

10. Az ajánlatokban világosan és határozottan kiteendő, hogy...

11. A versenytárgyalás fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok...

12. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági...

13. Fenntartjuk azon jogot, hogy esetleg minden ajánlatot tekin...

Arad, 1913. évi december hó hó 22 én.

A gazdasági szék.

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

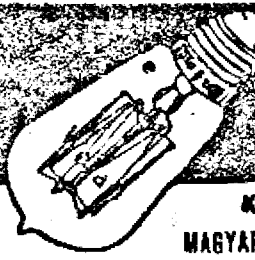
Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Table with multiple columns and rows showing train schedules between Arad, Budapest, and other stations. Includes columns for 'Állomások', 'Gy.', 'Sv.', and 'Vv.' for various routes.

Wotan Lámpa

A legjobb és a legtartósabb dróttálas lámpa. Huzott dróttálassal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyüzemelési üzletekben, villanyboltokban és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-körút 26. Gyár-utca 13.

Kalmár József villanyszerelő

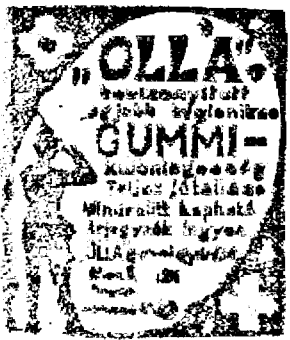
Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világi ási berendezéseket villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

A Hivatkozott...
Kedvelt minőség...
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Kalmár József

Új cipő üzlet!

Ertesítem a nagyközönséget, hogy Lázár Vilmos-utca 1. alatt (Brunhuber házban) (Katalin fürdővel szemben) egy jól berendezett

cipő üzletet nyitottam.

Elvállalok megrendelésre a legdivatosabb női és férfi cipők készítését legjobb anyagokból, ugyisint bármilyen orthopéd és alkalmi lábbelieket legszakoszerűbb és legizlésebb kivitelben, jutányos árakban.

Főcélom lesz, hogy gyors és előzékeny kiszolgálással igen tisztelt rendeléimet mindenkor legjobban kielégítem. — Szíves pártfogást kérek kiváló tisztelttel: 6893

Goity János, úri és női cipész.

Villany- és gáz-

berendezéseket olcsón elvállalok Nagy raktár modern csillárokból, asztali lámpákban, villany, gázszólámpák és izzőtestek, üvegek, prizmak, reflektorok és minden e szakmába vágó cikkeket méretek árakkal. Költségvetések díjmentesen. Városi és megyei telefon 627

Kiváló tisztelettel

Návrády Ede

villany- és gáz-szerelő Arad, Boros Beni-tér 9. szám

Hehs-féle Vasaschinabor.

Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyöngeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. — Készíti:

HEHS VILMOS

gyógyszertára

5187

ARADON, Batthyány-utca.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: Hajós-féle Csukamájolajat

adnak. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Fagydaganatok FRIGIN.

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a FRIGIN. Ára ecsettel és utasítással 70 fillér.

Depillor-szörvestő. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 korona.

Kötszerek, gummicikkek, és sebészeti eszközök legjobb beszerzési forrása. Az összes létező és friss gyermekápteszerek nagy raktára. **SOXLET** sterilizáló apparatus és annak egyes alkotórészei külön is állandóan kaphatók. Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára: Hajós Árpád gyógyszertára ARAD, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Ej ha! Ez már Jó Bor!

Korcsmárosok, szállodások és magánosok figyelmébe!!

Pár száz hektár 1911. és 1910. évi saját termésti bor, igen finom, tiszta, zamatu,

hegyi minőségek! Nem savanyu! Kicsinyben és nagyban eladó. Kérjen ajánlatot!

Vojtek Alajos szőlőga. dasága GYOROK-MÉNÉS. Levél-cím: VOJTEK ALAJOS ARAD.

ALAPITTATOTT 1889-BEN Várhol László

uri és női cipész Arad, Weit. er János utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. 6. közö. ség szíves tudomására h. zom, hogy a téli időnyie már megérkeztek a borkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerinti férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orthopéd-cipőket fájós lábak a. — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók Bec es partfogást kér a legmélyebb tisztelttel **VÁRHOL LÁSZLÓ,** a Jugosi honvédezed tisztikarának az. H. öje.

Fajtisza riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű dus gyökerezetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima, valamint gyökeres ripariaportalis szőlővesszőket ajánl elsőrendű minőségben bármily mennyiségben **HÁMORY-GAZDASÁG** szőlőoltvány-telepe, Arad B. vabb fevilágosítással szolgál Deák Ferenc-utca 3. sz. Telefon: 339.

Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy próbarendelés által, hogy **Salacz-u. 2. alatt** ezelőtt **Bolozni-féle** cipő-üzletbe a legfinomabb kivitelben és olcsó ár mellett készítik **férfi-, női- és gyermek-cipőket.**

Cipők nagy raktára

Kossuth-utca 3. szám alatt, hol a legjobb anyagból saját műhelyemben készült **férfi-, női- és gyermek-cipők** kivételes olcsó árban, jó minőségben, szolid kiszolgálás mellett vásárolhatók. **4688**

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály
uri- és női-cipész.

Uj villanyvilágítási vállalat.

A n. é. közönséget értesítem, hogy kerékpár és mechanikai üzletemet **villanyvilágítási vállalattal** bővíttem ki. — Elvállalok mindenféle villanyvilágítási berendezéseket legjutányosabb árban úgy új épületeknél, mint magánlakásokon.

GARTNER SAMU

villanyvilágítási vállalkozó és műszerész **8778**

Arad, Weitzer János-u. 2. Telefon 751.
Legnagyobb kerékpárraktár.

31003—1918. kh. sz.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kebelében működő békéltető bizottság segéd tagjainak megválasztására a békéltető bizottság alapszabályainak 3 §-a értelmében határnapul 1914. évi január 18 napjának d. e. 10 óráját kitűzöm s arra az alapszabályok 2 §-a értelmében a testülethez tartozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választatni fog egy évre 1920 megbízással 45 tag és 15 póttag.

A választás felkeltéssel, vagy szavazó l. pokkal történi és vissza nem utasítható.

Arad, 1918. évi december 27.

Greén s. k.
főkapitány.

24691—1918. kh.

Hirdetmény.

Egy előfordult veszettségi eset következtében eirndelem, hogy Arad város területén lévő összes kutyák mult évi december hó 12-től számitott 40 napig állandóan kötve tartassanak vagy pedig harapás elleni olajos szájkosárral ellátva pórázon vezetessenek.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmivelési miniszterium által 40.000—1888. sz. alatti kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélküli vagy szájkosárral, de póráz nélküli szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnal ki fognak irtatni.

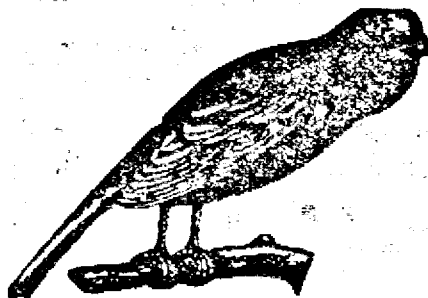
A rendőrkapitányi hivatal mint első fokú állategészségügyi hatóságtól.

Aradon, 1918. évi december hó 12-én

Greén Nándor
főkapitány.

Valódi harzi kanári madarak

1912. évi aranyéremmel díjazva, éjjel-estapal öneklők tengerentúli díszmadarak

valamint fiatal nemes foxterrier- és spitzkutyák versenyképes olcsó árban kaphatók

Zimmermann János-nál

Aradon, Deák Ferencz-u. 10

Első Aradi Orthodox kóser כשר
szalámi-gyár Arad, Boros Béni-tér 11.

Sürgőnycim: Szalámigyár Arad. Telefon 820.

Tisztelettel értesítem az összes izr. hitsorsosokat, hogy villanyerőre berendezett szigoruan orth. kóser **kartellen** kívüli **szalámi gyárat** létesítettem. — Állandóan gyártok **orth. hechserral** ellátott mindennemű legizletesebb husneműeket u. m.: **szalámi, virstli és sonkaféléket.** — Elárusítás **nagyban és kicsinyben**, legolcsóbb kartellen kívüli árakban, szolid és figyelmes kiszolgálással. **6538**

Ha jó és száraz fát

akar vásárolni, úgy keresse fel bízommal

Susa Lajosné

vegyeskereskedését **Tökölly-tér** Katalinfürdő épületben, ahol házszállítással teljes mértékben 100 Kig. elsőrendű búkfa 3 vágású csak ... K. 2.80
4 vágású rövid K. 3.—
Kütnő szagmentes faszén csomagja 11 fill.
Rendelések aznap elküldetnek. Ugyanott eredeti **brazilliai rum** literje most ... K. 2.—
Kütnő külföldi finom theak dekája 16 fillér.

Telefon 1003. szám.

Ha szép és csinos cipőt kíván viselni,

ugy forduljon teljes bizalommal

Brecska Károly

uri-, női- és ortopéd cipészhez

2181 **ARAD,**
Boros Béni-tér 6. szám.

Hol megrendelések divatos bőrből leggyorsabban elkészíttetnek.

Eladó

egy jókarban levő lezserelt négy és egy felszerelt három lóerős gáz-

motor

jutányos árakon. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Van-e már tudomása arról, hogy a

Doré**Sósborszesz**

a legkitűnőbb háziszer? Tegyen egy kísérletet mert úgy külső mint belső használatára a legfényesebb eredményt csakis a

Doré Sósborszeszszel

lehet elérni. Egy üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 10 fill., legnagyobb üveg 2 kor. 20 f. Kapható mindenütt.

Főraktár:

Hajós Árpád,

gyógyszertárban.

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Nem titok többé, hogy

hölgyeink legszebbjei

csak a Hajós-féle **Aradi Ibolya** krém

használják.

Ezen közkedveit, többszörösen ki-tüntetett és legjobbnak elismert szőpiltószere ára: 1 tégely 1 kor., bozzavale szappan 70 fillér, ibolya hölgypor 120 kor., ibolya-tej 1 kor

Beszerezhető: Hajós Árpád gyógyszertárban Arad, Andrassy-tér 22.

Figyelmeztetés.

Pénzt takarítunk!

6795

ha fuvarleveleinket Szemző Armin árügynökségi irodájában Aradon minden előzetes költség nélkül felül vizsgálattjuk

Hirdetmény

Azon háztulajdonosok, akik 1914. évre a katonasortást megváltani hajtják, azt 1914. évi január 2-től 15-ig a városi katonai ügyosztálynál tartoznak bejelenteni

Későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Elsőrendű porosz kőszén.
Kitűnő szagmentes bükkfaszén

csomagolva és nyitottan.
Száraz aprított tüzipfa

házhoz szállítva legolcsóbb árakban kapható: 6681

Rosenberger Farkas
Heim Domokos-utca 2. szám.

Hölgyek figyelmébe.

SALON DE COIFFURE

Arad, Zrínyi-utca 2. szám. (Bárá Bohus-palota.) Telefon szám 981.

Gallik A., Székely B.

Külön női hajfestő és külön urfodrászterem már megnyitott. — Ajánljuk speciális hajfestő szerünket, ment minden lémtartalomtól, tehát ártalmatlan szer. Hajmosás, ondolálás, modern és estélyi frizurák, továbbá hajmunkák, transzformációk, bendoux, chignon. Hajfonatok a legköltségesebb kivitelben és szolid árakban készülnek. 4174

ÚJ kőszén és aprított tüzipfa kereskedés

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy Aradon, Boczkó-utca 10 sz. alatt elsőrendű szén és fakeskedés!

nyitottunk. — Raktáron tartunk prima porosz kőszén és szén, tén a legjobb minőségű aprított tüzipfát. A lehető legolcsóbb árak. Becsületos és pontos kiszolgálás. — Elsőrendű száraz bükkfa 1 m. m. házhoz szállítva 2 kor. 80 fill.

Kiváló tisztólettel: 6608
WESSELY és STENNER.
Telefon 974. szám.

Röntgen-intézet.

Aradon, Batthyány-u. 21.

Telefon 622. 111

Röntgensugaras átvilágítások és fényképfelvétel, betegségek, csonttörések, ficamok stb. Kóriszmérése céljából. Röntgensugaras gyógyítások külön bőrbajok, sípolyok, nem operálható nagy daganatoknál és a méh- és pajzsmirigy alkópoteinél. Intézet-tulajdonos:

Dr. Singer János
egyetemes orvostudor.

14-1914. pm.

Hirdetmény.

Az 1913. évi legutóbb adót fizetők névjegyzékének kiegészítése tárgyában az igazoló választmányunk 1-1914. szám alatt kelt határozatát az 1896. évi XXI. t. c. 28. §-a értelmében a városkészség I. emeletén levő hivatalos helyiségben folyó év január hó 3-tól 18-ig terjedő 15 napos közszemlére kiteszem azzal, hogy abba bárki betekinthet és az elleni írásban a bíráló választmányhoz felelősséssel élihet.

Arad, 1914. január 3. án.

Varjassy polgármester.

Dearling for Gentlemen
világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antilinetin vastárral.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegeségi dohányüzemben.

28|1914.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter az 192655-1918. sz. rendeletével felhívja mindazon emberbaráti intézményeket, amelyek a szegény öregek és gyámok általános segítségével foglalkoznak, hogy azoknál is legyen a „Bibliai és Legendái Hírlevél” Pálné, szül. Ducrocq Karolin által létesített alapítvány támogatás igényt tarthassanak, erre vonatkozó kérelmüket 1914. január hó 31-ig a m. kir. belügyminiszter-részesre adják be. A miniszteri rendeletben foglaltakat az érdekeltek a városi kiadóhivatalban megtekinthetik.

Arad, 1913. január hó 2.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

„Agricola”

Gazdasági és Kereskedelmi vállalat

Budapest, I. ker. Budafoki-ut 16-18.

Folyósított törlesztéses kölcsönöket 2, 3, 4 helyre ingatlanokra és városi házakra, s tisztviselői kölcsönöket alacsony kamattal.

Elvállalja ingatlanok elparcellázását és az ahhoz szükséges tőkét megszerzi.

Hosszabb hiteltre szállít mindenféle gépmagvakat, ipari, gazdasági gépeket és technikai cikkeket.

Keres megbízásból megvételre különböző nagyságú ingatlanokat és hitelre alkalmas erdőket és mezőgazdasági bérleteket.

Közbenjárók díjazatlanok

KISJENŐN

270 hold szántóföld, a szükséges gazdasági épületekkel, 100 hold közös legelővel

bérbeadó.

Felvilágosítást ad **MANN & SCHILLINGER** cég Kisjenő Aradmegye. Telefon szám 6.

140

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy rég érzett hiány pótlására több orvos ur kívánságára külföldi mintára a **modern osecsemődiætetika** minden követelményének megfelelő **tejkonyhát** rendeztem be, hol is állandó orvosi felügyelet alatt álló **tuberculina** nem reagáló tehát **biztosan nem gümőkóros** tehenektől **hygienikusan nyert** tejből a különböző korú csecsemők constutiojának megfelelő gyermekejtejtételeket állítok elő.

Készülnek előzetes írásban közölt rendeletre **osecsemő tejek a szükséges higitásokban osecsemőtejek zabdara (nyák) és zabliszt főzetekkel**

Keller-féle maláta leves

Finkelstein Meyer-féle fehérje tej

A tejtételek sacharinnal édesítettek és kívánatra Soxhlet tápcukorral 1—5 % arányban kevertetnek s az összes tételek sterilisáltatnak.

A tejet 200 grammos üvegekben hozzuk forgalomba azok ára 10 és 20 fillér között váltakozik. Legkisebb rendelhető mennyiség 5 üveg, az üvegekért darabonként 10 fillér betét teendő; rendeléseket kérjük esti 7 óráig hozánk juttatni. Sürgős rendeléseket telefonon kérjük eszközölni.

1224

gutori FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Arad.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!

Ne csüggedjétek! Feltaláltam

a férfierő gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő lemeztételt 40 fillér postabélyeg-csatolásával. **Cím: „NOVA MECHANIKA 150“** Fiókbérlő 40. Budapest—Főposta. 2324

4867—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

A földművelésügyi m. kir. ministerium az országos selyemtenyésztési felügyelőség útján 1914. évi tenyésztésre ingyen ad selyemrétet, illetve selyemhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni kívánnak.

Akik selyemtenyésztéssel foglalkozni szándékoznak, jelentkezzenek azon egyénnél, aki a községben a selymretpete kikeltésével megvan bízva.

A jelentkezők kötelezik magukat a pete, illetve a hernyó átvételére.

Aki pedig ingyen petét, illetve hernyót kap, az kötelezi magát alávetni a szabályoknak.

A gubók élő állapotban kilogrammonként a következő árban fognak beváltatni:

Az I-ső osztályu gubónak beváltási ára kilogrammonként 2 korona, 50 fillér.

A II-od osztályu gubónak beváltási ára kilogrammonként 1 korona, 50 fillér.

A III-ad osztályu gubónak beváltási ára kilogrammonként 20 fillér.

Megjegyzetetik azonban, hogy amennyiben a külföldi gubó árak emelkednének, a beváltási árak nálunk is fel fognak emelkedni.

Minden tenyésztő ugyanakkor, mikor a hernyót kapja, egytál kap minden gram pete után 8 lyukasztó papírt és 6 drb. lyukasztott papírt és azon tenyésztő, aki hőmérővel még nincs ellátva, egy hőmérőt.

Egy hőmérő darabonként 20 fillér; a tenyésztő papír ára ivonként 1 fillér, a lyukasztott papír ára pedig darabonként 1/2 fillér.

A papír és hőmérő ára ugymint eddig, a beváltásnál vonatlik le. Az öntenyésztők azonban, kik különböző oknál fogva nem hoztak gubót, kötelesek az általuk át vett papír és hőmérő árát a beváltás után 15 nap alatt a községháznál a felügyelő vagy a kikeltő kezébe lefizetni.

Azok, kik termelt gubókat bárki másnak, kereskedőnek házalónak, stb. eladnak, a törvény értelmében megfognak büntetetté, később meghatározandó összeg erejéig.

Az esetben, ha egy családnál egynél több selyemtenyésztési igazolványi könyvecske található, akkor ezen igazolványi könyvecskekre kiadott összes pete, illetve selyemhernyók, jegyzőkönyv fevétele mellett elfognak koboztatni.

Az, aki nem kikelt hernyót, hanem petét kap és azt önmaga kelteti ki, a termelt gubómennyiség beszállgatása alkalmával a kapott petékkel kiadott selyemtenyésztési igazolványi könyvecsket, valamint a petét tartalmazó dobozokat a selyemtenyésztési felügyelőségnek visszaadja; ellen esetben minden dobozért 20 fillér tartozik megteríteni.

Green
főkapitány.

Téli idő beálltával

arc- és kézbőrének a hideg és szél ellen való megvédésére a leghasznosabb a

: Kárpáti-féle :

Benzoe Creme Ara 1 Kor.

és **Benzoe Tejszappan** Ara 70 fillér.

Készíti és postán szétküldi

Kárpáti János

gyógyszertára

Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

6 Kor. értékű rendelésnél postaköltség nem számítatik fel.

7091

Telefon 726.

Telefon 726.

Borkiviteli közvetítés.

Sikerült egy elsőkelő külföldi borbizományos céggel összeköttetést létesítenem

magyarországi boroknak exportálására.

E végből felkérem a megyei szőlőbirtokosokat és bortermelőket, hogy a mennyiben bortermelőket és borokat sikeresen értékesíteni óhajtják, küldjenek címre portomentesen 2 mintát és pedig egy 2 literes üvegen nyitva, 1 literesben saját pecsétjével lepecsételve, a melyek közül első felküldöm a külföldi cégnek,

a melynek alapján az eladások eszközöltetnek,

míg a lepecsételt üveg nállam marad letétben ellenőrző mintául a lebonyolításig.

A félnek szavatolnia kell, hogy az expedílandó eladott áru teljesen azonos lesz a hozzám küldött mintákkal.

A borára az expedíálás előtt általam lesz kifizetve.

Vétel létrejötté esetén szavatolok a legkorrektebb lebonyolításért.

Tisztelettel:

6989

HALMAI JÓZSEF,
ingó és ingatlanok forgalmi irodája Arad, Szabadság-tér 10.

Az „Aradi Közlöny” egyes példái — mára kora reggeli órákban — a következő helyeken kaphatók:

Hj. Klein Mór könyv- és papírkereskedésben Andrassy-tér 12.

Weisz Leó könyv- és papírkereskedésben Andrassy-tér 13.

Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésben Szabadság-tér 1.

Kepplich Zsigmond papírkereskedésben Andrassy-tér 25.

Décsi Géza könyv- és papírkereskedésben Forray-u. (Gr. Hunyady-palota).

László Sándor dohány nagy áruházában Andrassy-tér 21.

Öv. Hammerich Lipó né dohány üzletében Andrassy-tér 15.

Weisz Antonia dohányüzletében Jósai tőherceget 3.

Öv. Ambrusné dohányüzletében Weiser János-u. 2.

Einwag Róza dohányüzletében Weitzer János-u. 13. (Rópostárol szemből.)

Ruhmann Zsigmond papírkereskedése és dohányüzletében Hunyady-u. 1.

Hajdu Mária dohányüzletében Szabadság-tér 8.

Sarna Béla hírlap- és hirdetési irodájában Atzél Péter-utca 1. Zrinyi-u. oldal

Márki Clotild dohányüzletében Deák Ferenc-utca 5.

Weisz Jusztinná Arad Hegyaljai Villagyógyos szent ellomása.

Öv. Alzikovits Zsigmondné dohányüzletében Salacz-utca 1.

Vasuti portásnál Arad, pályaudvar.

Valamint: Temesvár, Mezőhegyes, Makó, Brád, Mária-radna és Pesti vasútállomásokon, továbbá Nagytaradon és Békéscsabán.

APRÓ HIRDETÉSEK

Mindenképpen olyan öreg, aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regenerator, ezen készítményről minden ősz haj visszanyeri eredeti színét. N-gy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Aradon. Ö-szes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárjában. 1224

Pormentes fasszén, vasalásra kapható Roth József Bótvös-utca 2. Telefon 68. 6641

Ha látnak bájos, hide, élme, rózsás arcu nőket, biztosra vehetjük, hogy azok Margit készítményeket használnak. A Margit-puder a modern cosmetics remeke, gyönyörűen fedli az arcot, megóvja a nap, a szél, a por és az időjárás minden befolyása ellen; nem tartalmaz ártalmas bomló vagy erjedő dolgokat. A világ legszebb asszonyai használják. Fehér rózsás és creme színben kapható, ára K 120. Földes gyógyszerár. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárjában. 1224

Az Aradi Közlöny apróhirdetési levelezőlapja, valamint az **Aradi Nyomda Részv.-Társ.** kiadásában megjelent **nyomatványok,** (postakönyvek, tartózik-üvegek és csüfűzet stb.) kaphatók **Barna Béla** hírlap és hirdetési irodájában ARAD, Atzél Péter-utca 1. szám Zrinyi-utcai oldal.

Takszámteretes
Bér-autók
Telefonszám
816
2281
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Válódó angol sport, vadász, valamint modern katonatiszti, vasutas és egyéb sapkákat ajánl:
Schäffer Henrik
Aradi Eiső Sapkakészítő vállalata
Arad, Andrassy tér (Bing-ház)
Telefon 202. szám. 228

Ha rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti **Kárpáti-féle epehajtót,** mely a legkíméletesebb fájdalom nélkül gyomortisztító hatású. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasításával 40 fillér. 12 üveg franco K 4.80. Kapható kizárólag a készítőnél.
KÁRPÁTI JÁROS
gyógyszerárban 4078
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

FOGAK
húszás, tömés, fogcsorok, aranyhídak és koronák ideálisan eszepon. ragásra kitűnőek, készülnek 2001

HALMOS
fogtechnikai termében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok).

Dr. Kappich
orvos az házában.) Telefon 662.

Eladó ékszer-üzlet!
6687
Minden egyes éke er vagy óra bármilyen elfogadható árszámban lesz elaru itva egye r-kint vagy egyszerre

Zinner Vilmos
művés és ékszerész
ARAD, Forray-utca
gróf Hunyady-palota.

58—1913. kpv.
Hirdetmény.
Essenel közhírré tesszük, hogy az 1913. évre érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzékének a mai napon véglegesen megállapított egy hiteles példánya az 1899 évi XV. t. c. 150. §-ának megfelelően dr. Pálmay Lajos kir. közgyűzőnél Aradon letétetett, akitől a névjegyzékre vonatkozólag a szabályszerű díjak mellett, egyesek részére másolatok, kivonatok, bizonylatok és hitelesítések kivehetők.
Arad sz. kir. város központi választmányának 1913. évi december hó 23-án tartott üléséből.
Varjassy Jolgármester.

Nagymennyiségű maculatura eladó.

1—1914
Hirdetmény.
A kerékpár adó tárgyában 5908—164—1910. sz. alatt alkotott szabályrendelet 1 § a értelmében fe hívom mindazon városi lakosokat akiknek kerékpár van birtokukban, hogy az 1914. évre esedékes kerékpár adót a 4 §. értelmében kerékpár adójukat az ellenzár alkalmazása végett a városi adóhivatalhoz bemutassák, mivel ellenkező esetben a kerékpár tulajdonosok az ideált szabályrendelet 11. § értelmében jövő dék csonkítás miatt 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz ek büntetve.
Arad. 1913. december 31.
Városi Adóhivatal.

Szalkai Armin
hímző- és fehérnemű üzlet
Arad, Weltzer János-u. 12
(A főpostával szemben)

Női-, férfi- és gyermek hímzőgyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hosszalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 2001

Szines és fehér hímzősek, ugyszintén fehérnemű varrások első árban készülnek.

Uri leányok a fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvétetnek.

Intézeti és körházi fehérneműek versenyáras árban készülnek.

Hímző és fehérnemű varró leányok hímzés felvétetnek.

31004—1913. kh. sz.
Hirdetmény.
Az aradi rendőrkapitányi hivatal és az aradijárás közszolgálati hivatal mint iparhatóságok az 1914-ik év folyamán működő iparhatósági megbízottak megválasztásának határidejéül, 1914. évi január hó 10-ik napjának d. e. az óráig a rendőrkapitányi hivatal iparhatóságosztályába kitűzöm s arra az óráig iparosok és kereskedők a választás megajitása céljából megérkezni.
Arad, 1913 évi december hó 27-én.
Gyula Kárpácy.

Telefon szám 162. Telefon szám 162.

Ajánlunk legjutányosabb napl árak mellett, nagyban és kismennyben, házhoz szállítva, szobafűtésre legjobb minőségű

Porosz szalon kőszent
Porosz Dió Pirszenet (Kokszent)
Vasaláshoz és ipari célokra

Uradalmi Bükktaszent
Csomagolt Faszent
Továbbá magasfoku

Denaturált Szeszt és Tatal Portland Cementet.

HEUSZMÓR ÉS FIA
Boros Beni-tér 12. — Szénnagykereskedés és a Magyar Általános Kőszénbánya, Tatal Portland Cementgyárnak kizárólagos képviselői.

KNAPP SÁNDOR

kelemfestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi Bizlet: WEITZER- és KAZINCZY UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Modern ruhafestés legújabb divatszínre, minta után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz uton. — Továbbá csipke- és szövet-függöny, szörme, szőnyeg, butor-szövet kézművek, keztyűk stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat. 6541

Apró hirdetések.

Az Aradi Közlöny részére hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban József főherceg ut 23. (Bejárat a Kossuth-szoborral szemben), továbbá

BUDAPESTEN:

Böckner I. IV., Semmelweis-u. 4. sz.
Gyfri és Nagy VII., Erzsébet-körút 5. sz.
Janius és Társa V., Dorottya-u. 11. sz.
Mosse Rudolf VI., Andrássy-ut 2. sz.
Tenczer Gyula IV., Szervita-tér 8. sz.
Schwartz József VI., Andrássy-ut 7. sz.
Hegyí Lajos VII., Király-u. 87. sz.
Eckstein Bernát VII., Erzsébet-körút 38.
Mezei Antal IV., Eskü-ut 5. sz.

NAGYVÁRADON:

Hegedüs Hirlapiroda Rákóczi-ut 5.

TEMESVÁR—BELVÁROSBAN:

Engel Jenő hirdetőiroda vállalata Jenő herceg-utca.

BÉCSBEN:

Haasenstein & Vogler I., Neuer-Markt No 3.
M. Duckes Nachf. I., Wollzeile No 9.
Rudolf Mosse I., Sellenstraße No 2.
Eduard Braun Rothenturmstr No 9.
Heinrich Schalek I., Wollzeile 11.
Bock & Herzfeld I., Adlergasse No 8.

BERLINBEN:

Dr. Jr. F. C. Eilmenreich Berlin-Vilmersdorf, Holsteinische Str. 32

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Kulturpalota

előtt karácsony előtt nem találkoznak. Megint főpostarostante levele van. Virágszál. 262

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyvédjelölt

kerestetik esetleg gyakorlott ügyvédi írások, ki románul is beszél és gépirást tud. Ajánlatok Bernstein Manó címre kéretnek. Borossebes. 264

Keresek

azonnalra egy jó házból való fiút fűszerüzletembe. Cím Ney Ernő, Simonyifalva (Aradmegye). 248

Keresek

azonnal belépésre egy fiatal segédként a fűszer és rövidárú szakmába jártas, és egy jó házból való fiút tanulónak. Cím Gross Mór Marosborsa (Arad m) 181

Gyermekápolónő

kerestetik, fiatal leány vagy fiatalabb nő jó családból, egy szópós és egy másfél éves gyermekhez, akire a két kicsike teljes bizalommal reábizható. Fizetés mellesleg. Mindenesetre gyermekápolásban jártas, kerestetik. Jelentkezés Szabadság-tér 16. (Domány Irádában) 191

KIADÓ LAKÁS.

Batthyányi-u. 31. szám
alatt egy butorozott szoba kiadó. 280

Teljesen

külön álló uri kényelemmel berendezett 6 szobás lakás mellékhelyiségeivel együtt emeleten május hó elsejére kiadó, belváros Szent Péter-tér 9. 265

ÜZLETEK.

Szegeden

két kitűnően jövedelmező mosó, esetleg egyenként is, eladó kedvező fizetési feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 247

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Legjobb porosz

fűtőszén nagyban és kicsinyben kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Báli fehér cipők

legcsinosabb, óriási választékban kaphatók 5 koronáért Amerikai Áruházban Deák Ferenc-utca 8. alatt. 6847

Eladók

jókarban levő díszkötésű regények 20—40 fill. darabonként. Attila-tér 1. 266

Pompás,

nyhe, lugmentes igen finom botrótváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandóla szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás illatú szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 8 darab legfinomabb virág illatú szappan dobozban 1 kor. Utólagos lehetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 120 Földes Kelemennél Arad Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1824

Koks

(pirszén) nagyban és kicsinyben legolcsóbban kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

INGATLAN.

Eladó!

Az aradi állomás közelében egy kisebb szálloda, szép beépítésre alkalmas telekkel, igen kedvező fizetési feltételekkel, sürgősen eladó. Felvilágosítást díjtalanul nyújt „Adásvételi közvetítő iroda” Arad, Téli-u. 4.d. 208

Egy modern ház,

mely 6 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből áll, 12 évig adómentes, eladó. Bővebbet Magyar-utca 18. sz. alatt. 249

A belvárosban,

Kiss Ernő-utca 7/a. szám alatt levő adómentes ház, mely villany, gáz és vízvezetékekkel felszerelt és gyümölcsös kerttel ellátott 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből álló uri lakást tartalmaz, elköltözés miatt eladó. 261

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes

bejáró szakácsnő uri házakhoz ajánlkozik Cím a kiadóhivatalban. 268

OKTATÁS.

Német, francia

oktatást nyújt legjobb módszer szerint német hölgy. — Bővebbet Décsy Géza papírüzletében. Arad, Forrai-utca. 229

Magántanulók

bármely osztályról felelősséggel felvételnek mérsékelt díjazás mellett. Az írási internátus Arad, Chorin Áron-u. 1. 7055

KÜLÖNFÉLE.

Női ruha varrás.

Utcai, házi és gyermekruha varrás jutányos áron elfogadtatik Borona-utca 49/b szám alatt. 6711

India fogósepek

legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár: Guttori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyszertár. Aradon Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában.

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (polgári iskolával szemben) épület- és díszmű bádogos munkákat legjutányosabban készíti ugyan helyben, mint vidéken. 511

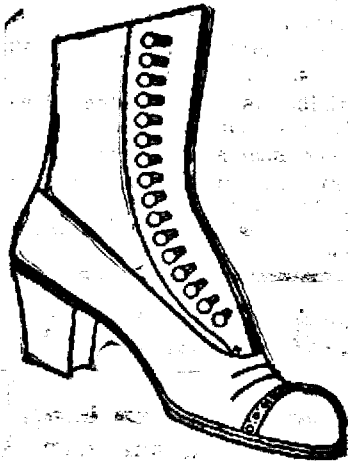
Fucovesin

Tabl. fucovesini comp. Elhízás elleni gyógyszer, nem hashajtó, nem ártalmas. Kipróbált biztos szer. — Ára használati utasítással ellátott eredeti doboznak 8 korona 50 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszer-tára a Szent Istvánhoz Aradon, Batthyány-utca. Összes készítményeink Földes Kelemen gyógyszer-tárában is kaphatók. 5189

Nagy választék amerikai alakú férfi és női cipőkben 10.—, 12.— és 14.—K-és árakban.

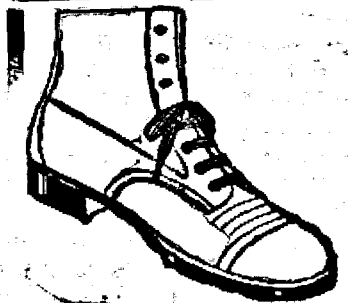
Világbiró „VERA” amerikai férfi és női cipők egyedül eladást helye.

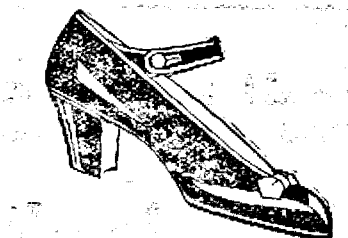
F. L. Popper-féle férfi, női és fiú cipőknek nálunk van a kizárólagos raktára.

„BALLY”-féle francia fél- és magasaru cipőknek főelárústitója.

„HELIA” és „TIP-TOE” big-nikus gyermekcipőknek szintén egyedül eladást helye.

Ugyanitt kaphatók egyedül a „BALLY”-féle feltűnhetetlen alkalmi és tánc cipők.

Buchsbaum és Tsa cégnél
Aradon, 6255.
Atzél Péter-u. 3 sz.
TELEFON: 442. SZÁM.